

Gustaf af Geijerstam

Mina pojkar. En sommarbok för stora och små

Fahlcrantz. Stockholm. 1896.

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Umeå universitetsbibliotek.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Umeå universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/GeijerstamG/titlar/MinaPojkar/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

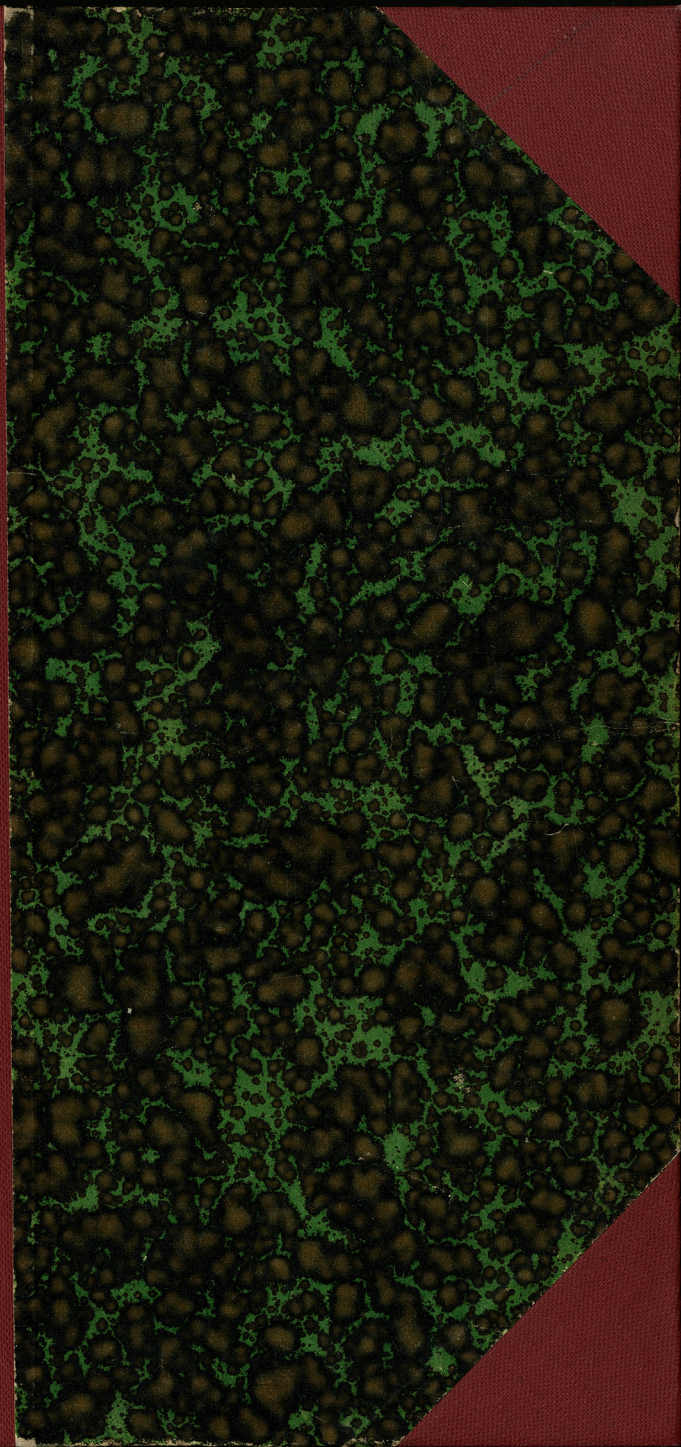
<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb1644394-faksimil>

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

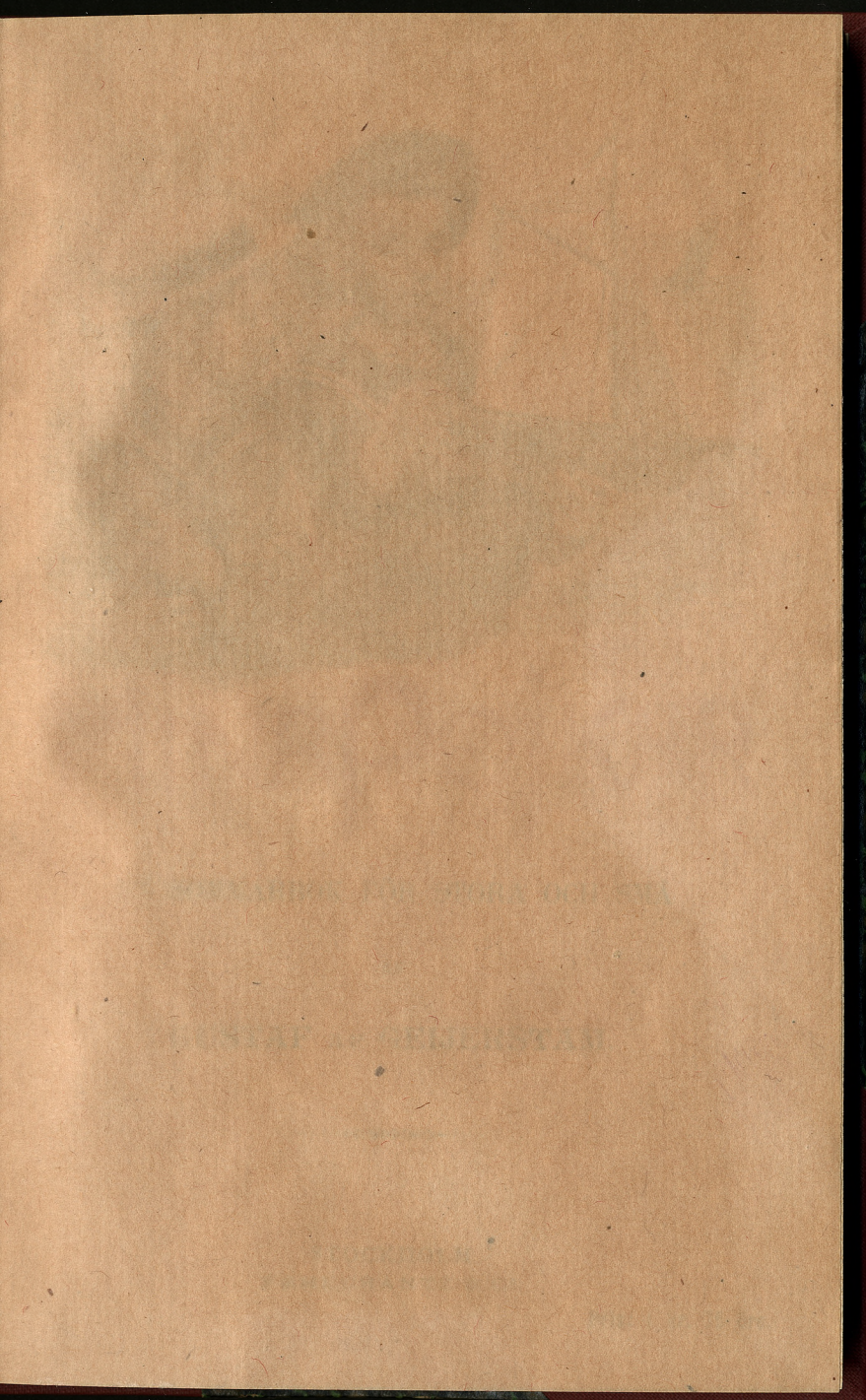

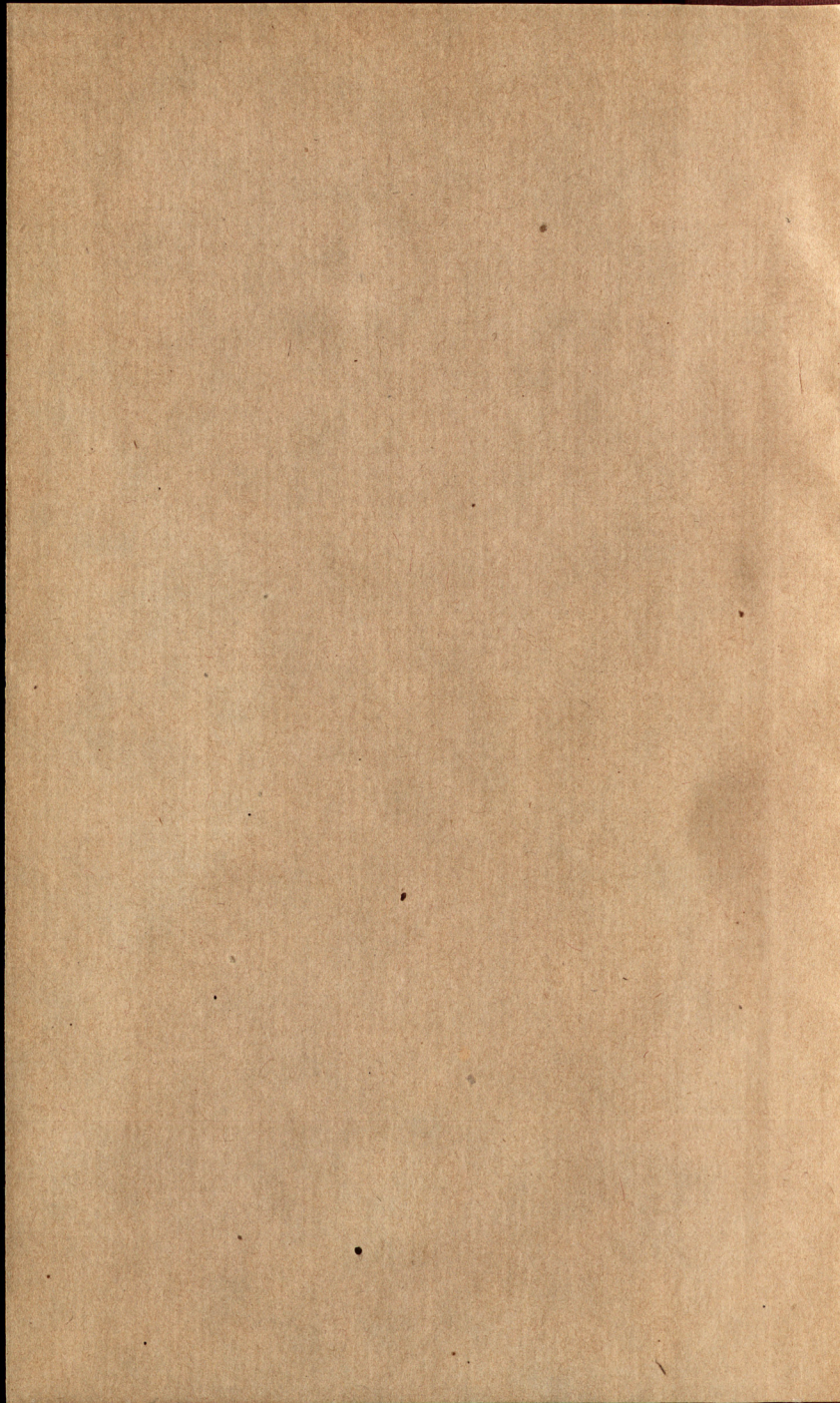
Upsala Univ. Bibliotek

Sv. avd.

Barnlit.

Berättelser

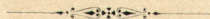

MINA POJKAR

EN SOMMARBOK FÖR STORA OCH SMÅ

AF

GUSTAF AF GEIJERSTAM.

STOCKHOLM
FAHLCRANTZ & Co

Pris: 1 kr. 75 öre.

Upsala Univ. Bibliotek

Sv. avd.

Barusker.

Barndalen.

MINA POJKAR

EN SOMMARBOK FÖR STORA OCH SMÅ

AF

GUSTAF AF GEIJERSTAM.

STOCKHOLM.
FAHLCRANTZ & Co.

WILMA POKKA

AM2 1100 79013 101 1001111102 11

AM2 1100 79013 101 1001111102 11

TILL

MINA POJKARS FARMOR

FRÅN HENNES TILLGIFNE SON

FÖRFATTAREN.

1111

MINA BOKARSTAMM

IN THE HOUSE OF

REPRESENTATIVES

Ett litet inledningskapitel.

ela denna bok är en bok om sommaren, och det enda man behöfver komma ihåg, det är, att Olle var nio år och Svante var sju.

Det är en gång så illa stäldt här i världen, att somliga gossar äro små och somliga stora. Somliga äro två år äldre och somliga två år yngre. Vore det inte så olyckligt, skulle många gossar vara snällare, än hvad de egentligen äro; men nu kan den saken inte hjälpas. Ty det händer så sällan, att bröder födas lika gamla. Händer det någon gång, så kallas de tvillingar. Då äro de alldeles lika gamla, men blifva för det mesta så lika hvarandra, att inte ens mamma och pappa kunna skilja dem åt, utan att de få binda ett band om armen på den ena för att känna pojkarna åtskiljs. Så lika äro de. Och inte kan det vara roligt att hela lifvet få gå med ett band om armen, för att folk skall veta hvad man heter. Det lkan då hvem som helst tänka sig. Därför tror jag, att Olle och Svante egentligen tyckte bäst om, att vara store bror och lille bror, hur förargligt det än

ibland kunde vara, och om de också hade önskat att vara tvillingar, så var det i alla fall alldeles för sent att tala om sådant. Olle var som sagdt nio år och Svante sju. Ingen människa kunde göra något vid den saken. Inte ens pappa och mamma. Och det hvarken pappa eller mamma kan, det kan ingen. Det vet alla gossar, både de, som äro snälla, och de, som äro odygdiga.

Nu var det så märkvärdigt med Olle och Svante, att de gossarna bodde i Stockholm om vintern. Men de voro inte instängda för det. Hela hösten, vintern och våren hade de tumlat om på gårdarna och i Humlegården. Ibland hade de till och med varit ända ut på Djurgården. De ha sett snön komma och snön gå. De hade fått skidor af en snäll farbror, som på juldagen var i Stockholm och hälsade på. Och där fans stora drifvor och utmärkta backar i Humlegården. De plumsade i drifvorna och åkte i backarna. Olle gjorde en liten snöplog på gården och spände Svante för. Ty Olle var store bror och hade gått i slöjdskola, och Svante fick lof att göra, allt hvad store bror ville, därför att han var lille bror. Med den gjorde de vägar i snön och fingo beröm af en gammal fru, som inte tyckte om att väta ner sig om fötterna. Och de hade så roligt, att de önskade, att det alltid skulle vara vinter.

»Det kan aldrig vara så roligt om sommaren», sade Olle. »Jag önskar, att det aldrig blefve sommar.»

»Det önskar jag med», sade Svante. Han tyckte alltid som store bror, ty annars sade store bror, att han var dum.

Men pappa, som för det mesta satt inne och skref på dumma och tråkiga böcker, som små barn inte fingo läsa, han skrattade bara åt dem och frågade:

»Hvarför vill ni inte, att det ska' bli sommar?»

»Jo, för då får vi inte åka skidor», sade Olle.

»Nej, då får vi inte åka skidor», sade Svante.

»Hvad du är dum», sade Olle. »Inte kan du åka skidor.»

»Jo, jag åkte i dag i en backe med gupp», sade Svante.

»Du?» sade Olle och satte upp läppen för att visa sig duktig.

Och så grälade de en stund, om Svante hade åkt i ett gupp eller inte. Men båda två voro ense om, att någon sommar ville de inte veta af. Ty ingenting kunde vara så roligt, som när det var vinter och snön låg kvar, så att man kunde åka skidor i backarna.

Men hur det var, började snön att smälta, och när snön smälter, kan man inte åka skidor. Ty då klibbar snön fast under skidorna och ligger som riktiga klumpar under foten. I backarna började då, än här och än där, bara fläckar att titta fram, och de bara fläckarna blefvo till sist till stora, vida ängar och fält. På gatorna hade det inte funnits snö på

länge, och några slädar syntes inte i hela sta'n. Nu var det i stället snön, som låg kvar i små fläckar. Och då var det så besynnerligt, att en vacker dag hade både Olle och Svante aldeles glömt bort, att de inte brydde sig om annat än att åka skidor.

Och pojkarne voro ofta ute med pappa och mamma, som brukade gå utom tullarna.

Det kom fram gula och gråa ulliga hufvuden på videbuskar och sälgräd, och de kallades för kattungar. Blåa sippor sköto fram ur marken, och snart fans det också hvita. I stället för smutsiga vägar och våt mark blef det torra vägar och torr sand. Vinterrockarna hängdes undan, och det blef så lätt och muntert att springa omkring i tunnare kläder, allra hälst när man fick springa i bara mössan.

»Det är så bussigt att skubba i skogen», sade Svante, som var liten och knubbig. Han var glad, för att han slapp skidorna. Ty dem hade han aldrig riktigt kunnat styra, fastän han låtsades så. Men skubba det kunde han.

Nu är det emellertid så, att om man också kan gå utanför tullarna, så är ändå staden alltid staden. Och därför blef det stor glädje på gossarna, när pappa en dag talade om för dem, att de skulle få flytta till skärgården.

Ty det vet hvar och en, att ingenting är så roligt som att leka vid sjön, springa i båtar, hoppa på bryggor, klättra i bärg och meta aborrar.

Allt det skulle de få vara med om, sade pappa. Men då skulle de också hela sommaren vara snälla och lydiga.

När pappa sade detta, blefvo både Olle och Svante allvarsamma.

»Vill ni inte vara snälla och lydiga?» sade mamma.

»Jo-o», det ville de, förstås.

Men de sågo ändå snopna ut, som om någonting hade fattats.

»Hvad är det, ni vill då?»

Intet svar.

»Ja, ni begriper väl, att ni inte får vara ensamma vid strand, inte gå ensamma och meta, inte i några båtar och inte på några bryggor. Hör ni det.»

»Ja, hvad blir det då för roligt?» sade Olle.

»Då stannar vi kvar, där vi är», sade pappa, som alltid skulle hålla med mamma.

Då tego pojkarna och förargade sig öfver, att de stora alltid skulle få rätt. Men när de blefve ensamma, sade Svante till Olle:

»Tror du, att vi aldrig få hållas nere vid strand?»

Olle svarade inte.

»Får vi aldrig gå i några båtar?» sade Svante med högre röst.

Olle svarade inte ändå.

»Får vi aldrig vara ensamma och meta?»

»Äh, hvad du är dum!» sade Olle.

Och då teg Svante, därför att han tyckte, han var så dum.

Men när han inte frågade längre, då tyckte Olle, att han ändå skulle svara, och därför sade han:

»Kan du inte begripa, att pappa säger så, bara för att han ska' hålla med mamma?»

Det gick Svante länge och funderade på. Och till sist frågade han:

»Hvarför ska' pappa alltid hålla med mamma?»

»För att de är gifta, vet jag», svarade Olle.

Men Svante gick länge och undrade öfver, hvarför de, som äro gifta, alltid skola hålla med hvarandra. Och han tänkte, att om han blef gift och fick barn, skulle de få springa i båtar och på bryggor, klättra i bärg och meta fisk, bäst de ville. Ty han visste, hur roligt det var. Och han tänkte minsann inte glömma det, när han blef stor.

Huru Olle och Svante fingo komma ut i skärgården.

Det dröjde länge, alldeles förfärligt länge. Först var det tre veckor kvar. Så var det två veckor. Sedan blef det en vecka. Ändtligen började Olle och Svante att räkna dagarna. Och allra sist höll en stor vagn framför trappan. I den stoppades mamma, jungfrurna, alla barnen, »Pudel» — det var pappas hund —, fågelburen, en hel hop sjalar och kappsäckar och en liten kissekatt. Pappa hade gått i förväg för att stå vid landgången och räkna packlårar.

Så bar det af genom hela staden, vid ångbåten mötte pappa, och till sist lade ångbåten från land och gick långsamt förbi både Skeppsholmen, södra bärge och de många villorna, som titta fram genom träden på ömse sidor om segelleden.

Och äntligen — efter många, många timmar, tyckte både Olle och Svante — lade ångbåten till vid en stor brygga, och Olle och Svante fingo gå i land.

Hvad de stora hade för sig, det visste inte Olle och Svante. Pappa sade åt dem:

»Kom ihåg, barn, att ni inte får gå ut på bryggorna.»

Och mamma höll med pappa, som hon alltid gjorde.

Därför gingo de håller inte ned på bryggorna. De gingo bara ned till stranden, och där stannade de. Ofvanför backen låg deras egen stuga, där pappa och mamma och pojkarna skulle bo. Nedanför dem låg en vik. Rundtomkring var det fullt med röda och hvita byggnader. Flaggor svängde från höga flaggstänger, och på fjärden gingo båtar för fulla segel, då och då kom en stor ångbåt och gick förbi. Den rörde upp svallvågor, hvilka plaskade upp mot stenarna aldeles under fötterna på Olle och Svante. Och hvart de vände sig, sågo de bryggor. Det var rödmålade bryggor och gråa, gamla, fula bryggor, bryggor, som gingo rakt ut i sjön, och bryggor, som gingo i en stor krok ut i vattnet.

»De går i krok», sade Olle, »för att båtarna ska' ligga säkert bakom dem.»

»Åhå», sade Svante, som Olle talade till.

Och så tego pojkarna igen. De stodo aldeles stilla på stranden nere vid sjön och bara tittade. Allt detta skulle de få se hela sommaren. Allt detta skulle de ha att leka med. Alla de många båtarna, alla seglen, alla fiskredskapen, som hängde på stora stänger för att torka. Hela sommaren skulle de bo här, vara midt uppe i allt detta.

Bredvid dem satt »Pudel», som egentligen var dogg — fast han fått ett så konstigt namn — och hade hvita, hvassa tänder, blänkande bakom en from nos. Han satt också stilla, alldeles som om han också hade tyckt, att det här var ett bra ställe för sommaren. Han viftade, så godt han kunde, på sin afhuggna svans och nosade ut åt sjön.

Men som pojkar stodo där och tittade ut, så föll det dem in, att de inte fingo gå på bryggorna. Det kom för dem, alldeles som om de inte skulle få något roligt, inte det allra minsta, inte på hela sommaren, bara för att de inte fingo gå på bryggorna. Och när de hade tänkt på det en lång stund, så sade Svante:

»Får vi inte gå ut på bryggan?»

»Det vet du väl. Det sa' ju pappa, svarade Olle buttert.

Svante tordes inte göra några invändningar. Ty han var ju lille bror. Men när Olle en stund efteråt gick upp för att söka reda på en båt, som han fått på sin födelsedag, och hade försvunnit bakom byggningen, då såg Svante sig om och undrade, om någon kunde se honom. Sedan undrade han, om någon kunde få veta, ifall han varit nere på bryggan. Och till sist gick han långsamt ut på den närmaste bryggan och började känna på den med foten, aldeles som om han trott, att den inte skulle hålla. Så fick han se ett hål på bryggan, där vattnet lyste igenom.

Där lade han sig ner på magen och kikade genom hålet. Han tänkte på, att om han kunde få tag i en sten, så skulle han kasta ned den genom hålet för att höra, hur det plaskade. I detsamma fick han se något, som rörde sig i vattnet. Han var nära att skrika till. Men så kom han ihåg, att han var olofvandes nere på bryggan, och så teg han. Men när han såg närmare efter, så var det en fisk. En riktig lefvande fisk, med mörka ränder. Hans hjärta bultrade i kroppen på honom, och han kikade ändå värre. Då såg han en fisk till, så ändå en, och till sist tyckte han, att han såg fiskar, hvart han vände sig.

Nu hade Svante alldeles glömt bort, att han inte hade lof att ligga och kika på bryggan. Men Olle kom springande utför backen med sin båt, och när han fick se Svante ligga där, gick han fram och började bannas.

* »Vet du inte, att pappa har sagt» — började han.

»Tyst», sade Svante. »Det är en fisk.»

»Hvar?» sade Olle.

»Det är två fiskar», sade Svante. »Det är många.»

Då glömde också Olle, hvad pappa hade sagt. Han stälde ifrån sig båten, gick ned på bryggan, lade sig på magen och knuffade undan Svante.

»Jag vill titta med», sade Svante.

Då makade sig Olle ett par tum, och de försökte att titta på en gång. Men hur de makade ihop hufvudena, så var hålet för litet, och när de skulle försöka att titta på samma gång, så kunde de inte se ett tecken.

»Du är bra dum», sade Olle till sist. »Här fins ingen fisk.»

»Fins det inte?» sade Svante harmset. »Jag har själf sett dem.»

Då makade Olle undan Svante och lade sig ensam ned för att titta. Men detta tyckte Svante var illa gjort.

»Det är mitt hål», sade han med gråten i halsen.

»Vill du vara tyst», sade Olle.

Det ville inte Svante. Men Olle hade i ett nu fått syn på fiskarna. Han körde ned hela näsan i hålet, och nu såg han den ena fisken efter den andra. Det gick med honom alldeles som med Svante. Han glömde rakt bort, att han inte fick vara på bryggan. Han tittade och tittade, och han tyckte, att han aldrig i sitt lif hade haft så roligt.

Men medan Olle låg och kikade ned på fiskarna under bryggan, började Svante att gråta. Han grät tyst och stilla för sig själf, därför att han tyckte, det var orättvist, när det ändå var han, som först hade hittat på det. Och så grät han, för att han visste, att Olle var starkare, och att han ändå inte kunde få rätt.

Bäst de höllos nere på den förbjudna bryggan, kom pappa fram bakom sjöboden, och när han fick se pojkarna på bryggan, blef han ond och började ge dem bannor. Då fick han se, att Svante grät, och då frågade han:

»Hvad gråter du för?»

»Jo», svarade Svante. »Det är mitt hål.»

»Hvad för slag?» sade pappa.

Då berättade Svante alltsammans, hur han hade gått ned — olofvandes — hur han hade kommit att kika ned i vattnet, hur Olle hade kört undan honom, och hur orättvist det var. Och så grät han igen.

»För det *var* mitt hål, sade Svante.

Och det allra märkvärdigaste var, att pappa var inte ond längre. Han såg ut, som om han velat skratta åt alltsammans. Han sade inte ens åt dem, att gå bort från bryggan, utan han bara gick sin väg.

Men när pappa gått, lade Svante sig ned på magen igen och kikade på sina fiskar. Det var roligere både än båtar, bryggor, flaggor och svallvågor. Och när mamma sedan skulle kyssa honom till godnatt, slog han armarna om halsen på henne och sade, att han sett så många fiskar.

»Då har du varit nere på bryggan», sade mamma.

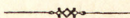
Svante teg.

»Kom ihåg det, att du aldrig går olofvandes ner på bryggan», sade mamma.

»Ja», sade Svante.

Men när mamma gått, låg han och tänkte på,
hvarför allt som är roligt, ska' vara förbjudet.

Och så somnade han.

Hur Olle blef lots.

Orgonen därpå blef frågan om bryggorna ordnad så, att gossarna fingo vara nere vid stranden och leka, därför att där var det grundt. Men från bryggorna skulle de hålla sig borta, därför att utanför dem var det djupt, och om de ramlade i där, kunde de drunkna.

Detta förstodo ändtligen gossarna, och till en början voro de verkligen ganska lydiga både mot pappa och mamma.

Nu var det så, att rundt omkring dem bodde det utom sommargäster nästan bara lotsar. Det var unga lotsar och gamla lotsar. Och snart började pojkarna att begripa, att lotsar det var personer, som visade far-tygen vägen i skärgården och seglade med en stor brun rand midt i seglet. När det kom en ångbåt eller en finnskuta, så hissades flagg i förtoppen — ibland var det också någon, som stod ombord och skrek »lots», så att det ekade öfver sjön — och då kom en af lotsbåtarna ut. Den lade till vid sidan af ångbåten, lotsen gick ombord, och så försvann far-tyget med lotsbåten släpande efter sig.

Nu beslöt Olle att han skulle leka lots. Och därför skulle de först af allt bygga brygga ute i sjön. Först släpade Olle och Svante ihop stenar. Svante släpade och Olle körde. De hade en vagn, som gick på fyra hjul, och den lassades ända till brädden med så stora stenar, som pojkarne orkade bära. Ibland opponerade sig Svante och ville inte vara med. Då blef Olle ond och knogade ensam. Så voro de osams om det en stund. Men till sist vände alltid Svante tillbaka och hjälpte Olle att vräka stenar i sjön.

Det var inte litet sten, som gick åt. Och pojkarne höllo på i flere dagar. Det ena lasset efter det andra försvann, och det var mera än en gång, som Olle fick taga itu med Svante, för att han inte skulle tröttna. Besvärligt var det också. Man fick börja inne vid stranden, plocka dit sten efter sten, så stiga ut på de yttersta och plocka vidare. Men Olle var ihärdig. Han arbetade så att svetten rann, och han blef brun om halsen som en neger af att stå nere vid stranden i solgasset. Men det brydde han sig inte om. Och till sist hade han en lång rad af stenar, som man kunde gå på en bra bit ut i vattnet. Då var han nöjd och förklarade för Svante, att nu var det färdigt.

Sedan gick han och funderade. Ty nu ville han också ha en flagg. En flagg fick han också af en pojke, som hade två. Den var svart, röd och hvit, och pappa sade att det var en tysk flagg. Det hade förstås varit bättre, om den hade varit svensk. Men

Olle tyckte, att en flagg var alltid en flagg. Och så skaffade han sig en flaggstång. Det var en stor lång stör, som han fick af en lots. Han borrhade hål i ena ändan på den och fick en slant af mamma för att köpa sig ett snöre. Så trädde han igenom snöret, knöt fast det i bägge ändarna på flaggen, och så gick flaggen att hissa. Men så kom han att tänka på, att om det regnade, skulle flaggen bli våt. Därför gick han till pappa och fick en bleckask, som hade lock, och som det hade varit tobak i. Den spikade han fast midt på flaggstången, för att det skulle vara flagglåda som på riktiga flaggstänger. Och sedan satte han upp flaggstången ytterst på ändan af bryggan.

Nu var bryggan färdig, och där gick Olle och patrullerade. Så fort han kom upp om morgnarna, sprang han dit ned och hissade flaggen. Och det sista han gjorde, innan han gick till sängs, så hissade han ned den, och vek ihop den och stoppade den i bleckasken, som var fastspikad på midten af stången.

Och Gud nåde Svante, om han försökte röra vid flaggen, lådan eller flaggstången. Då kom Olle farande som en raket, gaf Svante en sinkadus, så att det skrälde i honom, och gick sedan på vakt vid bryggan, morsk som en tupp.

Men när det kom fartyg i hamnen, då fick Svante vara med. Då satte de ut Olles röda båt, som hade järnköl, två master och bogspröt, med ett långt spö, och så stod Svante bredvid och skrek, så mycket han orkade:

»Lots!»

Då stack Olle sin långa roddbåt i sjön, hakade fast den vid sidan af storbåten. Och så drar han båda båtarna fram och tillbaka vid stranden.

Då var Olle lots, och den leken räckte länge.

Men när vågorna fått hålla på en tid och slå mot de gråa stenarna, som bildade Olles brygga, så började dessa så småningom att gå i sär. Så steg vattnet, och det blef omöjligt att komma ut. Blåsten tog bort locket på lådan, och en vacker dag såg det ut som om flaggen varit hissad ute i sjön. Röd, svart och hvit, blåste den för alla väder till dess att snöret ruttnade och gick sönder, och hela flaggen blåste bort.

Olle gick på land och tittade på alltsammans. Han såg fundersam ut och hvisslade.

»Ska' vi leka lots i dag?» sade Svante.

»Äh», sade Olle viktigt. »Inte är jag nå'n lots.»

»Det sa' du bara för två d'ar se'n», genmälde Svante.

»Ja, det var då. Men nu är jag något annat», svarade Olle.

Och det var inte värdt för Svante att säga emot honom.

Svantes första fisk.

bland blef Svante trött på att kommenderas af Olle, och då gick han mest för sig själf. Om sanningen skall fram, så plägade han då icke så sällan gå ned på bryggan. Han tordes icke gå ända ut till kanten. Men han låg och kikade genom sitt hål och såg många fiskar.

Ute på bryggorna stodo lotsarnas pojkar och flickor och metade fisk. Svante undrade, hvarför han inte hade blifvit en lotspojke och fick meta, så mycket han ville. Och en vacker dag gick han upp till pappa och yttrade:

»Ja, det får jag förstås inte.»

Svante ville något, och han ville det mycket gärna. Så mycket förstod pappa. Ty Svante hade nästan tårarna i ögonen af bara ifver, men han såg ändå slug och illmarig ut.

»Hvad för slag?» sade pappa. »Hvad är det du vill?»

»Vill inte pappa göra i ordning mitt metspö?» sade Svante.

Svante blef förfärligt glad, när han fick höra, att det ville pappa mycket gärna. Han gick ned med Svante på gården, och där stodo stora långa metspön, som pappa hade köpt. Pappa tog ett spö, som var Svantes, och började göra det i ordning. Först satte han på ref, och så trädde han på ett grönt och hvitt flöte på refven. När det var gjordt, kom turen till ett rundt sänke af bly, hvilket också trädde på. Till sist slog pappa en besynnerlig knut, som fäste en vacker krok på tafs ytterst i ändan af refven.

Hela tiden stod Svante och såg på. Spöt, refven, flötet, sänket och kroken, som hade tafs — alltihop tyckte han om, och det kliade i fingrarna på honom, innan han fick ta det. Pappa talade mycket, som var för Svantes räkning. Han sade åt honom att akta sig för kroken, att inte slänga med refven, så att den trasslade in sig, eller så att kroken kom i ögat på honom själf eller någon annan. Det var rysligt mycket, han skulle akta sig för, och så skulle han förstås inte gå ned på bryggorna.

Svante stod och hörde på, och han svarade »ja» och »nej». Men han måtte inte ha hört så noga efter. Ty han svarade ibland »nej», när han skulle ha sagt »ja», och »ja», när han skulle ha sagt »nej». Och då ropade pappa till honom: »Hvad säger du, pojke?» så att Svante hoppade högt i vädret.

Ty Svante tänkte bara på sitt metspö, och hur fint det var. Hvad pappa sade, det hörde han nog,

men han tänkte inte på det. Han tog metspöt, så fort det var färdigt, och sprang, så fort han orkade, utför backen och ned till stranden.

Då visade han spöt för de andra barnen. Det var gult och långt, af bambu förklarade Olle, och alla barnen förundrade sig öfver, att Svante hade ett så vackert spö. Det skall han nog få fisk på. Och Svante satte mask på kroken, kastade ut refven och stälde sig att titta på flötet.

Det blåste litet, och flötet gungade upp och ner. Nu var det bestämdt en fisk. Svante drog upp. Nej, det var ingen. Han kastade ut igen. Nu nappade det. Nej, det var ingenting. Svante stod där med hjärtat i halsgropen och stirrade på sitt flöte. De andra pojkarna tröttnade att titta på. Olle tröttnade. Allesammans gingo de sin väg. Men Svante tröttnade inte. Ensam och oförtruten stod han där och såg på det gröna flötet, som gungade på vågorna. Han visste, att han skulle vara lugn, mycket lugn; ty det hade han hört. Och han försökte att draga opp sakta och finurligt som en gammal fiskare. Men så fort det ryckte i flötet, hoppade hjärtat i bröstet på honom. Och han drog till med en fart, så att refven flög långt upp på land. Två gånger trasslade han in refven, så att Olle fick komma och hjälpa honom. Olle sade honom, hvilken drummel han var, men Svante brydde sig inte om det, därför att Olle ändå hjälpte honom. En gång fick han fast kroken i tum-

men, så att pappa fick skära lös den med en knif. Det gjorde mycket ondt, och Svante grät bittert, ända till dess att mamma fick tvätta tummen med aseptin och binda en lapp omkring den. Men han gick lika envist ned till stranden igen, kastade ut refven och stod och tittade på det gröna flötet, som hoppade upp och ned i blåsten.

Då såg Svante till sist, hur flötet sakta sjönk under vattnet. Det sjönk så sakta, att Svante blef riktigt häpen, och utan att han visste det, gapade han så stort, så man kunde köra in med hästar och vagn. Han tittade och tittade. Flötet var alldeles borta. Det hade sjunkit ned under vattnet, och där stod det rätt upp och ned. Då drog Svante upp spöt, och den gången kände han, att det var allvar. Det var så tungt, att han fick taga i med bägge händerna, och han drog, så att ögonen stodo på skaft i hans hufvud. Så kom det något upp ur vattnet. Det flög rätt öfver Svante och högt upp på land. Och när han kom fram, låg där en stor aborre och trasslade in sig i refven.

Svante hade aldrig någonsin tagit en fisk från kroken, och han visste rakt inte, hur han skulle bära sig åt. Han kastade sig på magen och fick fatt i aborren med båda händerna. Sedan började han gallskrika. Han skrek, så att pappa kom springande, mamma kom springande, två lotsar, Olle och alla de

andra pojkarna kommo springande. Och allesammans frågade, hvad det var.

»Jag har fått en aborre», flämtade Svante. Han var röd i ansigtet, som om han varit i slagsmål.

»Han kan skrämma slag på en människa», sade mamma.

Men pappa började skratta, lotsarna, Olle och alla pojkarna skrattade, och pappa tog aborren från Svante, för att få loss den från kroken. Svante hörde nog, att de andra skrattade. Men han brydde sig inte om det. Han stod bara stilla och såg på sin aborre, och när pappa hade fått den af kroken, tog Svante den och sprang hem. Han visade en gång till aborren för mamma och talade om, hur den hade stretat emot, och hur tung den var. Så sprang han ut i köket, och där talade han om för jungfrurna, att det var en stor aborre, och att han skulle meta flere. Så sprang han ut igen och visade den för alla pojkarna. Allihop skulle ta' i den, lyfta den, känna, hur tung den var. Och till sist satte sig Svante ensam på backen och tittade på sin aborre.

Där satt han länge, och jag fruktar, att Svante utan att tänka på det var elak mot den stackars aborren. Ty han petade upp gälarna och tittade den i mun. Han försökte hålla den i stjärten och tappade den i gräset. Då blef han rädd och tog den strax nedom hufvudet igen, för att det hade han hört, var det riktiga. Och så skulle man göra,

Men som Svante satt och tittade på sin aborre, så började han tycka, att det var synd om aborren. Aborren skulle rensas och fjällas, aborren skulle stekas till middagen, och Svante skulle själf äta upp honom. Det hade mamma sagt, och det var alldeles riktigt. Men han tyckte ändå att det var synd om honom, och han undrade, om inte aborren skulle tycka om, ifall han först höll honom under vattnet bara en liten stund.

Svante tog ett säkert tag om aborren och gick ned till stranden.

»Hvart ska' du gå?» skrek Olle, som lekte tjuf och fasttagare med de andra pojkarna.

»Jag ska' bada aborren», skrek Svante till svar.

Så böjde han sig försigtigt ned och höll aborren under vattnet. Men som aborren fick känna vattnet igen, gjorde han ett slag med stjärten, så att det sa' plask. Det hade Svante aldrig kommit att tänka på. Han blef så häpen, att han släppte aborren, och i detsamma såg han inte till honom. Han blef alldeles kall öfver hela kroppen. Han tittade och tittade. Jo, mycket riktigt. Där nere på botten stod aborren. Först stod han alldeles stilla. Men så gjorde han ett slag med stjärten igen, och så syntes han inte längre.

Nu först förstod Svante att han hade mistat sin aborre. Han grät och skrek mycket värre än förut, och det dröjde länge, innan han tröstade sig. Men till sist satte han på en ny mask och slängde ut refven,

Det gröna flötet hoppade upp och ned på vågorna, och Svante stod och stirrade på det, ända till dess att han skulle gå och bada. Men inte fick han någon ny aborre den dagen. Det fick han inte.

Huru Olle fick en stor båt.

lla pojkarna på hela lotsläget hade båtar, som de seglade med, och allesammans hade reda på, hur en båt skulle segla. De hade kuttrar och kosterbåtar, stora skutor och små kappseglingsbåtar. De voro riggade som riktiga båtar. Somliga hade båtar med block på fall och skot, så att seglen kunde hissas upp och ned. Och somliga hade stora bräder, yxade till båtar, med järn i kölen och stora segel af papper eller trasiga lappar. Allesammans seglade med sina båtar, och det var en stor strid, om hvem som seglade bäst.

Olle hade varit ute och seglat med pappa, och han hade lärt sig, hur det skulle vara att styra en båt. När han såg de andra pojkarnas båtar, så visste han, att om det var någonting på jorden, som han önskade sig, så var det en riktigt bra båt, som kunde segla om alla de andras. Den skulle vara stor och säker, däckad, så att den inte blef full med vatten och sjönk, vara klädd i blyköl, så att den var tung

i botten och inte vände. Och så skulle den ha starka segel och tåtar, som höllo i blåsten.

Innan Olle for ifrån sta'n, var det hans födelsedag. Då fick han en båt, som han förr hade tyckt var det bästa, han någonsin haft. Men den var köpt i en leksaksbod, och Olle kom snart underfund med, att båtar, som varit köpta i leksaksbodar, de duga mest bara i tvättfat, men inte på sjön. Först var båten inte däckad, så att den blef genast full med vatten. Olle fick en lots att däcka den åt sig, och han var mycket stolt. Så riggade han om den själf, och han gick i flera dagar och klef nere vid stranden med ett långt spö, som han hade för att taga fatt i båten, när den kom för långt ut.

Men hur det var, så var båten i alla fall liten, och i sitt stilla sinne gick Olle och föraktade den. En dag tog han pappa med sig och bad, att han skulle få visa honom något. Pappa undrade, hvad det var. Men när de kommo fram till en grön plan, där Olle stannade, så visade det sig, att det var en båt.

Det var en stor maskin i kosterfason, som stod ute på en trappa. Seglen voro borta och masten afbruten. Men Olle hade klart för sig, att den kunde användas. Och han frågade sin pappa, om inte den båten såg stilig ut.

Jo, bevärs, det tyckte pappa, att den gjorde.

Olle teg en stund. Han var inte riktigt nöjd

med svaret. Han hade nämligen tänkt sig, att om pappa fick se, hur bra den båten var, så skulle han låta göra en likadan åt Olle. Så listig var Olle. Men pappa var ändå listigare. Ty han gick och småskrattade för sig själf och låtsade, som om han ingenting hade begripit.

Så att den gången lyckades Olle inte att få den stora båten. Och det dröjde länge, innan han fick den. Men han hade ögonen med sig, och han glömde aldrig, att han en gång hade sett den båten segla, innan ännu masten var afbruten och seglet borta.

Och en vacker dag — det var flera veckor efteråt — kom Olle uppspringande till sin pappa med andan i halsen.

»Pappa, pappa, kom!» skrek Olle.

Och därmed drog han pappa med sig ut till ett stort mörkt kontor, där Olle förvarade alla sina dyrbarheter. Men pappa tog Olle i nacken, höll fast honom och tvang honom att berätta, hvad det var frågan om. Det var svårt. Ty Olle hade andan i halsen af ifver. Men äntligen kom det.

— Jo ... Olle hade träffat den stora pojken, som rådde om den stora båten ... Han ville inte ha båten längre ... För han var trött på den ... Han hade tänkt byta bort båten åt sin syster för en strut karameller ... Men när hon fick se båten, vill hon inte ha den ...

Längre kom inte Olle. Ty han stod inte ut med

att vänta. Han rusade in i det mörka kontoret, och när han kom tillbaka, hade han med sig en gammal röd kask utan skärm och en bucklig trumpet, som lät fasligt fult, när man blåste i den.

»Tror pappa» ... sade Olle ... »tror pappa ... att han vill ha det här för båten?»

»Ja, inte vet jag», sade pappa.

Olle rök in igen. När han kom tillbaka, hade han med sig en mycket liten, vackert skuren båt, som han fått af en lots.

»Om han får den här också,» ... började Olle.

»Ja, men kära Olle», sade pappa. »Du ska' väl inte ge bort allt hvad du har.»

»Hvad bryr jag mig om det här, bara jag får båten», sade Olle och ville springa sin väg.

Men pappa höll honom kvar.

»Är du säker på, att den der pojken *får* byta bort båten för *sin* pappa.»

»Ja visst får han det», förklarade Olle.

Och så bar det i väg.

Hela tiden hade Svante stått och hört på. Han var så intresserad af båten, som om han skulle byta sig till den själf. Han tyckte, att om Olle fick den båten, skulle han bli ännu märkvärdigare, än hvad han redan var. Och Svante beundrade naturligtvis store bror.

När därför store bror tog till benen, så sprang Svante efter. Och det dröjde inte länge, så voro de

tillbaka igen. De rakade uppför trappan med ett väsen, som om hela huset hade brakat sönder, och utan att tänka på någonting rusade de rätt in i rummet, där pappa satt och arbetade. Olle var pionröd i ansigtet, och Svante flåsade som en ångmaskin.

»Se», skrek Olle. »Se, pappa!»

»Titta!» sade Svante. »Det är Olles båt.»

Och de skreko om hvarandra, så att ingen kunde få öronljud.

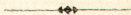
Pappa tyckte verkligen, att det var en präktig båt, och det var inte fritt, att han tyckte synd om den främmande gossen, som bytt bort sin stora båt för en kask utan skärm, en skrällig trumpet och en liten träbåt, som bara kunde segla i ett handfat.

»Hvad sade pojken, när du tog båten?» frågade därför pappa.

»Han?!» sade Olle. »Han blef så glad, så han hoppade på ett ben. Så fort han fick se sakerna, så satte han kasken på hufvu't och började blåsa på trumpeten. Och han såg inte åt båten.»

Då tyckte pappa, att det var bra. Och då var det bra.

Men Olle tog sin skatt på armen och gick ut för att se till, om han kunde få reda på någon, som ville rigga den. Och Svante traskade efter, lycklig och nöjd öfver att Olle fått en så vacker båt.

Svante åker på bärg.

Nedan Olle som bäst höll på med att rigga sin båt, började Svante tycka, att tiden gick långsamt. Han hade ingenting att göra, och därför smög han sig ut och gick för sig själf.

Nu voro båda gossarna strängeligen förbjudna att gå så långt hemifrån, att de ej kunde höra, när man ropade på dem. Om de någon gång fingo gå längre bort, måste de åtminstone först hafva bedt om lof. Och det visste lilla Svante.

Men när han fick något i sitt hufvud, som han mycket gärna ville, då glömde Svante, hvad pappa och mamma hade sagt. Det var mycket fult af Svante. Men han var en stor drummel, och det gick mycket lätt för honom att glömma.

Först gick han backen förbi lotsstugorna, och sedan kom han till en bro. Den var lagd öfver ett dike, och där stannade Svante för att se på en hel massa småfisk, som summo om hvarandra. Svante stod där länge och tyckte, det var dumt, att han inte tagit metspö med sig. I stället började han kasta

sten på fiskarna för att se, om han skulle kunna träffa någon af dem. Men de summo omkring hvarandra, lika muntert som myggor i dans. Och så tröttnade Svante på den leken.

Nu hade han alldeles glömt, att han skulle gå hem, och därför gick han vidare. Först kastade han smörgås vid stranden. Så stod han stilla en lång stund och tittade på en fiskmå, som dök efter en fisk. Svante undrade, om fiskmåsen fått en aborre eller bara en löja. Därefter försökte han locka ner en kattunge ur ett träd. Och när det inte lyckades, gick han vidare på en väg, som bar rätt in i skogen.

Bredvid den låg en brant, kullrig klippa, och där stannade Svante. Aldeles som om han trott, att den klippan var märkvärdigare än andra klippor, gick han rundt omkring den, och han kom att tänka på, hur bussigt det skulle vara, ifall det vore snö, och han kunde åka kälke utför den klippan. Han gick uppför branten, stannade på toppen och stälde sig att titta ned.

Klippan var jämn och slät. Inte så mycket som litet mossor växte på den, och innan Svante visste ordet af, hade han satt sig på baken och åkt ända ner i gräset, som växte nedanför.

Det gick som en dans, och Svante började skratta i ensamheten.

Så gick han opp igen och åkte en gång till. Han blef riktigt munter. Det gick så fort, så att

det hven om öronen, och han stötte sig inte det minsta på gräsvalLEN. Svante hade hittat på, att man kunde åka kälkbacke midt i sommaren utan kälke. Och han tänkte, att det skulle han tala om för de andra pojKarna. Ju längre han åkte, desto roligare blef det, och Svante åkte både länge och väl i sitt anletes svett.

Under tiden hade mamma tittat ut genom fönstret och undrat, hvart Svante hade tagit vägen. När hon inte såg till honom, gick hon ut i köket och frågade jungfrurna. Så kom pappa ut på backen och började ropa, och till sist skickades Olle ut för att leta reda på Svante och säga till att han genast skulle komma hem.

Olle blef mycket ond. För han hade just fått tag i en lots, som var ledig, och som höll på att sätta fast rån på hans storsegel. Han ville inte gå ut och leta efter Svante, men han var så illa tvungen, förstås, och han lofvade högt och dyrt, medan han gick och snokade mellan bryggorna, att fick han bara tag i Svante, så skulle han ge honom.

Svante visste inte om nå'nting, där han satt och åkte utför bärget. Han åkte och åkte, sprang uppför bärget och åkte utför igen, försökte hur det skulle vara att åka på fötterna, trillade på hufvudet utför bärget, sprang uppför igen och började på nytt att åka på det naturliga sättet. Men bäst det var, fick

han höra Olle, som stod nedanför bärget, och skrek, så det skallade:

»Svante! Svante!»

Det klack till i Svante, men han förstod ändå inte riktigt.

»Hvad vill du?» skrek han till svar.

»Kom hem», skrek Svante. »Pappa är så arg och mamma också.»

Då förstod Svante. Snopen och rädd, åkte han utför bärget för sista gången. Där nere stod Olle och trätte.

»Var pappa mycket ond?» frågade Svante.

»Du får smörj», upplyste Olle.

Och som Svante vände sig om, fick Olle tag i honom och skakade honom.

»Hvar har du gjort af byxorna?» frågade han.

Svante vände sig om. Och då såg han förödelsens styggelse.

Inte en lapp fans kvar af byxorna baktill. Skjortan och bara skinnet lyste igenom på ett förfärligt sätt. Nu förstod Svante, hvarför det på slutet hade gjort så ondt, när han åkte. Men han förstod också, att det var förbi med alla förhoppningar om en trefflig dag, och att något rysligt väntade honom. Han började gråta, först tyst och stilla, sedan öfverljudd.

»Tjut inte, för då klår jag dig», tröstade honom Olle.

Men Svante kunde inte tiga. Han grät och snyf-

tade, och Olle gick hela tiden och knuffade honom och trätte. Svante var mycket olycklig och tyckte, att hela världen var sorgesam.

Ändå värre blef det, när han kom och skulle gå förbi alla byggningarna. Så fort han vände ryggen till, började alla människor att skratta. Och det var ju inte underligt, när bara skinnet syntes, och skjortan hängde ut. Lotsarna skrattade, sommar-gästerna skrattade, alla pojkar sprungo efter och pekade finger åt Svante.

Men då tyckte Olle, att det gick för långt. Själf kunde han nog knuffa Svante, men när de andra pojkarne icke voro snälla, då höll han med sin bror. Och när han fick se John, som de lekte med alla dagar, stå och göra grimaser och räcka ut tungan åt Svante, då rann sinnet på Olle. Han slog omkull John och dunkade honom i nacken.

Det tröstade Svante litet, och han tyckte, att Olle var snäll. Men han var ändå bra rädd, när han skulle gå igenom grinden där hemma och såg, att pappa stod på trappan och höll käppen i hand.

Men nu var händelsen den, att mamma hela tiden hade varit rysligt rädd. Hon trodde, att Svante gått vilse i skogen, att han blifvit stängad af en tjur, slagit ihjäl sig i en bärgskrefva eller drunknat. Därför hade hon gråtit i en hel timma. Och det var nog bra för Svante.

För när han kom hem, fick han inte smörj, som

Olle hade sagt. Mamma tog honom i stället i famn och skrattade och grät om hvartannat. Och Svante undrade, om mamma hade sett hans byxor.

Det hade hon också. Och när hon lugnat sig, tog hon af Svante det lilla som fanns kvar.

»Du skulle egentligen ha' en risbastu», sade mamma. »Men nu får du sitta här med en sjal om benen, till dess att byxorna hinna bli lagade.»

Så satte hon Svante i soffan och svepte en sjal om hans ben. Där satt Svante hela förmiddagen och såg ledsen ut. Han skämdes, för att han inte hade några byxor, naturligtvis.

Och när Olle se'n ville vara kitslig mot Svante, så behöfde han bara fråga honom, hvar han hade gjort af sina byxor.

Olles båt och katten.

Olle hade inte sinne för annat än sin båt, och han var inte god att råka ut för. Han gick på backen och väntade på lotsarna, till dess att de voro lediga. Och han gjorde sig god vän med dem allesammans.

För en utaf dem tog han fram sitt stora skrof och förklarade, hur han ville ha' det. Först skulle det vara blyköl, och så skulle det vara mast. En stor hög mast med skarf och topplänta. Så skulle det vara tackling och rå, bom och bogspröt. Och tre segel skulle det vara, storsegel, fock och klyfvare. Båten skulle bli en kutterriggad koster, för det hade Olle hört vara något riktigt bra.

Han gick till pappa och fick pengar att köpa duk till segel i handelsboden. Men rästen fick han af lotsarna. Isynnerhet var det en gammal afskedad lots, som hette Söderman, och det var Olles vän. Söderman stod för det mesta på bryggan och värmde ryggtäflan i solskenet. Eller också satt han på tröskeln till båthuset och valkade sin buss mellan tän-

derna. Han hade därför just inte så mycket att göra, men så lät inte håller Olle honom vara i fred, mer än som var nödvändigt.

Med honom hade Olle långa öfverläggningar om båten, och allt som skulle göras med den. Han undrade, hur det seglet skulle skäras, om bogsprötet skulle vara mycket långt, och om det inte vore bäst att också göra ett toppsegel. Det var ett riktigt nöje att höra dem tala med hvarandra. Ty när Olle kom samman med Söderman, då blef pojken som en gammal människa. Söderman talade om för honom både likt och olik, mest om sina sjöresor. Olle hörde på och gjorde sina anmärkningar. Och hur de pratade med hvarandra, så fick alltid Olle Söderman att hjälpa sig. Han tog litet i sänder, och det han kunde, gjorde han själf. Men när han inte kunde hjälpa sig själf längre, då gick Olle ner och fick Söderman att berätta om långresan till Brasilien eller om stora sjöormen. Och hur det var, så blef båten färdig på det sättet.

Det var en stolt dag för Olle, när båten första gången skulle sättas i sjön. Svante var med, han var nästan lika lycklig som Olle. Och både lotsar och pojkar stodo vid stranden och tittade på.

Olle hade tagit refven af sitt metspö, för att han skulle få ett riktigt långt och säkert spö att fänga båten med. Båten höll han som ett barn i sin famn,

och Svante fick bära metspöt. På så sätt tågade de båda sjömännen ned mot stranden.

Det blåste en frisk vestlig vind, och vinden låg mot land, så att vågorna plaskade opp på stenarna. Det var den bästa vind, man kunde tänka sig. Ty om man nu skotade an seglen och stälde styret, så kunde båten segla utmed land, just på så långt afstånd, att man räckte den med metspöt. Den kunde segla fram och tillbaka, och det blåste en vind, som det var riktigt fint, att en sådan båt kunde stå i.

Olle gjorde i ordning båten och satte ut den. Den böjde sig ned, så att relingen kom under vatten. Ett litet ögonblick stod den stilla i vågorna. Så reste den sig och sköt fart.

»Den går», skrek Svante.

»Visst går den», sade Olle med själfkänsla.

Men inom sig tänkte han nästan detsamma som Svante.

Så måste mamma ned för att se på båten, pappa måste ned, jungfrurna, lotsarna, alla pojkarna — så många som de kunde få tag i, skulle komma och se på båten. Den gick som en riktig båt. Vattnet forsade omkring stäffen, seglen svälde, och Olle tyckte nästan, han kunde höra, hur blåsten hven genom tacklingen.

Upp och ned för stranden gick Olle med sin båt. Han fick lof att gå ut på en brygga, och där satte han båten i medvind, så att den fick segla för lösa

skot in emot strand. Han tog in klyfvarn och pröfvade, hur den skulle segla med bara två segel. Han tog en sten till ankare, drog ned seglen och förtöjde den, så att den låg och gungade på vågorna på ett ställe, alldeles som de stora segelbåtarna ute i viken.

Men allra roligast var det, när han fick »någon stor» med sig och rodde ut på fjärden i en riktig båt. Där släppte Olle sin egen båt lös och lät den gå för fulla segel. Då inbillade han sig, att båten gjorde långresa ut till hafs, och Svante satt stilla och undrade, hur det skulle vara, om han någonsin kunde få en sådan båt.

Nu höllo naturligtvis båda pojkarna till nere vid strand. Hela dagarna voro de där nere, och därför voro de rätt mycket ensamma. Och det var ingen, som såg, hvad de hade för sig.

Då kom en dag kisse klifvande på gräsvalLEN neråt sjön. Kisse var bara en liten unge, som hoppade efter fjärilar i solskenet, lekte med garnnystan och just inte hade varit med om mycket här i världen.

»Hör du, Svante», sade Olle. »Vet du, hvad vi gör?»

Nej, det visste Svante inte. Men han anade något roligt. Ty Olle såg så, illmarig ut.

»Om vi skulle låta katten segla, du?»

»Tror du, han tycker om det?» sade Svante.

»Hvad gör det?» sade Olle. »Han får mycket

bra rum på båten, och om han trillar i, så kan han simma.»

»Kan han?» sade Svante.

»Det kan alla djur», förklarade Olle.

Då tyckte Svante, att det var bra altihop, och så tog Olle kisse och skulle sätta honom på båten. Men när kisse såg, hvad det var fråga om, började han spotta och fräsa.

»En så'n rackare, han rifs!» sade Olle.

Svante skrattade.

»Håll ut båten ifrån land», kommenderade Olle.

Svante gjorde, som Olle bad. För det gjorde Svante alltid. Och så släppte Olle kisse på skutan och sköt den ut ifrån land.

Det var riktigt ynkligt att se kisse. Han stod med krum rygg, aldeles som om han hade stått på tåspetsarna. Svansen höll han rätt i vädret, för att han inte skulle behöfva doppa den i vattnet, och han såg sig om åt alla sidor, om han inte kunde hoppa i land.

»Nu far kisse bort», skrek Svante.

»Tyst», sade Olle. »Och skrik inte.»

Han var inte angelägen, att någon skulle få se dem. Ty han förstod bättre än Svante, att det kanske var elakt mot stackars kisse.

»Katten är kapten», sade Svante.

Och så var katten kapten.

Fram och tillbaka förde pojkarna båten med den

stackars kisse ombord. Kisse lyfte den ena tassan efter den andra, alldeles som om han velat gå upp i masten eller sköta rodret.

Och båda pojkarna jublade.

»Nu styr kisse!»

»Nu tänker han refva.»

»Nu lägger han i land.»

»Nej, pass! Det får du inte.»

Men när kisse såg, att han inte kunde komma i land, och när det började blåsa, så att båten låg på sned, då satte han i att jama det värsta han orkade. För hvar öfverhalning skutan tog, jamade kisse. Och för hvar gång kisse jamade, skrattade pojkarna. De hade så roligt, att de alldeles hade glömt, att kisse kunde ha' tråkigt. Och bäst det var, just som Olle vände båten med sitt spö, så trillade kisse ned från däckets och föll i vattnet.

Visserligen hade Olle försäkrat Svante, att kisse kunde simma, och visserligen trodde Svante allt hvad Olle sade. Men hur det var, blefvo de båda pojkarna ändå så gräsligt förskräckta, att Olle blef alldeles blek, och Svante fick tårarna i ögonen.

Men så liten kisse var, så surrade han ändå tassarna om hvarandra, så att han kom i land. Och så fort han kom i land, skuttade han under stenvallen på båthuset och gömde sig för alla elaka pojkar.

Båda pojkarna tittade på hvarandra, och det var som om en sten hade trillat från deras bröst.

»Var du rädd?» sade Olle.

»Ja-a», svarade Svante sanningsenligt. »Han kunde ju ha drunknat.»

»Jag sa' dig ju, att han kunde simma», svarade Olle.

Ty nu var han morsk igen, och han ville visa sig duktig för Svante. Men hur det var, så var det första och sista gången, som kisse fick segla i Olles båt.

Olles och Svantes hund.

ag tror alldeles, att jag glömt berätta om pojkarnas hund. Och det är värkligen orätt. Ty han var med dem öfver allt. Men jag ska' göra det nu i stället.

Barnens hund hette »Pudel», fastän han egentligen var en dogg. Det var naturligtvis alldeles galet. Men det gick så till, att när hunden kom i huset, så bad Svante, att han skulle få ge honom namn. Det lofvade pappa. Och när Svante då hade gått och funderat ett par timmar, så kom han så glad och sade, att nu visste han, hvad hunden skulle heta.

»Hvad ska' han heta då?» sade pappa.

»Han ska' heta 'Pudel'», svarade Svante.

»Är du galen?» sade pappa. »Det är ju en dogg.»

Men då grät Svante och sade, att han hade varit så glad, för att hunden skulle heta Pudel. Och eftersom pappa hade lofvat, så fick Svante ge honom sitt namn, som han ville. Då blef Svante nöjd igen, och doggen heter Pudel än i dag.

Nu ska' jag först tala om, hur det gick till, när Olle och Svante fick »Pudel».

Det gick så till, att Olle och Svante mycket länge hade fått lof af pappa, att de skulle få en hund. Och på våren tyckte pappa, att just när de ändå skulle flytta till landet, kunde det vara skäl att hålla det löftet. En vacker dag kom han också hem med en dogg, och då sade han först, att de skulle ha hunden en dag bara på prof.

»Hvarför?» sade Olle.

Ty han skulle alltid fråga om allting.

»För att se, om vi tycker om honom», svarade pappa.

»Ja, men det gör vi», sade Svante. »Vi tycker om honom *nu*.»

Då skrattade pappa och sade, att »i morgon få vi se, om hunden får stanna».

Det blef ett väsen på pojkarna hela eftermiddagen. De togo in hunden i barnkammaren och ville leka med honom. Men det ville först inte doggen. Ty han var inte så van vid vänlighet, och så hade han aldrig förr lekt med några barn. Doggen var uppfostrad i ett stort hus på Söder, där det bodde mycket folk och många barn. Men hans gamla husbonde hade inga barn. Så fort han sprang i trap-porna, stod det alltid en pojke i en dörr, som han höll på glänt, och stack med en käpp efter doggen eller stampade åt honom för att retas. Därför hade

doggen fått den föreställningen, att alla små pojkar voro elaka och ville göra honom något illa. Därför morrade han också åt dem och ville bita dem.

Se, det visste pappa. Och därför ville han bara behålla doggen på prof.

Det var värligen inte heller fritt, att han inte morrade åt pojkarna. Mamma var lika glad åt doggen som någonsin pojkarna. Ty hon var en riktig hundmoster. Och henne tyckte doggen om. Han hoppade och smekte henne, lade nosen i hennes knä, bet fast i en handduk och lät henne snurra sig rundt omkring opp i luften. Hela eftermiddagen lågo hon och barnen på knä omkring doggen, och så mycket kakor och sockerbitar hade han inte fått i hela sitt lif.

Men när någon af pojkarna rörde vid honom, då morrade han. De kommo med sockerbitar och kakor. De talade så vänligt vid honom, som de nånsin kunde, de klappade honom och gåfvo honom alla möjliga smeknamn. Ja, doggen tog emot både kakor och sockerbitar. Men så fort han blef ensam med pojkarna, så nafsade han åt dem. Två gånger bet han Svante i armen, och Olle bet han i benet, så att stora gossen grät.

Och Svante snyftade:

»Jag tycker så mycket om honom, men han tycker inte om mig.»

Pappa kom in och skakade på hufvudet. Han tyckte inte om hunden.

Men då förklarade Olle, att han var mycket bättre nu, än när han först kom, och han frågade pappa, om han inte trodde, att han bet, för att han ville leka.

Det sade Olle, för att han förstod, att pappa tänkte skicka bort doggen. Och när Svante kom att tänka på det, så grät han och sade:

»Han får bita oss, så mycket han vill, bara vi får behålla honom. Det gör ingenting, om han biter oss.»

Morgonen därpå var det stor öfverläggning i sängkammaren, där mamma satt och kammade sig. Pappa hade kommit in, och han hade talat med mamma, och nu höll mamma och pappa ihop om, att hunden skulle skickas bort.

Både Olle och Svante voro alldeles handfallna. Ty det hade aldrig fallit dem in, att hunden inte skulle få stanna. Och när de sågo, att det blef allvar af, blef det stor sorg. Pappa tog hunden med sig i ett koppel och gick sin väg. Pojkarna sutto ensamma kvar hos mamma, och deras tårar runno. Aldrig kunde de få en så'n hund mer. Aldrig skulle de kunna tycka om någon annan hund. Det var stor gråt och tandagnisslan, och mamma kunde inte trösta dem.

Då hörde de plötsligt ett ljud, som kom dem att tystna. Ute i salen hörde de som ett sakta tjut, och någon kom springande. Så fort som benen kunde

bära honom, sprang en hund genom alla rummen. Han kröp under mammas säng, och där blef han lig-gande och darrade i alla lemmar.

»Han är här igen», skreko båda pojkarna.

De torkade sina tårar, eller också torkade tårarna af sig själfva, och krypande på magen klappade och smekte de hunden. Och den gången morrade han inte. Ty det var verkligen doggen, som hade kommit igen. Men halsbandet var borta.

Strax efter kom pappa in med hatten på huf-vudet och kopplet i hand. Så fort han fått hunden ett stycke ner på gatan, hade hunden satt sig och stretat emot. Med ett tag vred han hufvudet ur hals-bandet och satte i väg. Pappa hade förstås trott, att han skulle springa, så långt vägen räckte. Men det gjorde han inte. Utan han sprang rätt in genom porten, som stod öppen, uppför alla trapporna, kraf-sade på köksdörren och blef insläppt. Och så rusade han direkt in i sängkammaren under mammas säng. Där låg han nu och viftade på sin lilla stubbade svans.

Men när hunden, som bara varit i huset en half dag, kom tillbaka af sig själf, då tyckte både pappa och mamma, att han liksom bedt att få stanna. Och då fick kan det också.

Det blef en glädje på pojkarna. Det kan man väl veta. Och den blef inte mindre, därför att hun-den bet dem. Han nafsade dem både här och där.

Svante hade stora märken både på armar och ben, och en gång bet han Olle i läppen, så att pappa fick skicka efter doktorn. Men det hjälpte inte. Han var ändå gossarnas allra bästa vän, och Svante hade hittat på, att han skulle heta »Pudel».

När »Pudel» kom till skärgården, gjorde han genast det allra största uppseende. Där hade folket inte sett andra hundar än vanliga bondhundar med långa, släta nosar. När de fingo se Pudel, som visade tänderna jämt och samt, därför att han var så skapad och inte kunde låta bli, trodde de, att han var farlig.

Pudel hade under tiden blifvit en riktigt snäll hund, och numera bet han aldrig barnen, utom när de retade honom. Men folket, som bodde rundt omkring i stugorna, trodde, att han ville bita alla människor, och när därför Pudel kom springande och hoppade och skälde af glädje i solskenet, då trodde de, att han ville göra dem illa.

Det var isynnerhet en gammal sjöman och fiskare, hvilken bodde nere vid stranden, som var rädd för Pudel. Han brukade ofta vara full, och pojkarne voro mycket rädda för honom. En dag kom Pudel springande utför backen, och när han fick se gubben, började han skälla. Då svor gubben, så fult som han någonsin kunde, och så började han pula Pudel med sten. Pudel blef förstås aldeles vild och skälde, så att borsten reste sig utåt hela ryggen på honom.

»Låt bli att kasta sten på Pudel», sade Olle.

»Jag ska' ge' dig för att låta bli», sade gubben.

I detsamma tog han opp en stor sten och smälde till, så mycket han orkade. Stenen träffade Pudel på ena benet, så att han tjöt och genast sprang hem, ömkligt hoppande på tre ben.

»Skäller han på mig en gång till», sade gubben, »så ta'r jag bössan och skjuter honom.»

»Då ska' jag be' pappa, att han tar sin revolver och skjuter dig», svarade Olle.

Han hade blifvit alldeles blek. Han förstod, att det han hade sagt, var mycket illa. Men han tänkte inte på det. Han tänkte bara på Pudel, som hade fått ondt i sitt ben, och i det tårar af smärta och harm trängde sig fram i hans ögon, sprang han in för att söka reda på Pudel.

Pudel låg på trappan i solskenet och slickade sitt ben. Olle kastade sig ned öfver honom, och stora gossen började gråta.

Mamma kom ut och fick höra olyckan. Hon försökte trösta Olle med, att det inte var så farligt, och att Pudel snart skulle bli bra. Hon lade ett vått omslag på Pudels ben och gaf honom goda saker att äta.

Men Olle ville inte låta trösta sig. Han satt hos Pudel ända till middagen, blaskade vatten på benet och blef inte nöjd förrän om ett par dagar, när han såg, att Pudel kunde stödja på benet.

En sak var det i alla fall, som han inte kunde glömma. Och det var, att han hade sagt åt den otäcka gubben, att han skulle be sin pappa skjuta honom med revolver. Det tyngde på Olles samvete, att fastän ingen hade hört det mer än gubben, så var Olle i alla fall rädd, att han hade sagt så. Och han tyckte, att liksom något ondt skulle kunna hända honom för den saken.

Han gick länge och tänkte på, hvad han hade sagt. Och en kväll när mamma kom för att läsa aftonbön med honom, sade Olle:

»Mamma!»

»Hvad vill du?» sade mamma.

Ty hon såg strax, att det var något på färde.

»Jo», sade Olle. »Den där gubben, mamma vet... som kastade på Pudel... han sa', att han skulle skjuta honom.»

»Hvarför har du inte talat om det förr?» sade mamma och blef allvarsam.

Olle blef röd och såg bort.

Mamma förstod genast, att Olle inte hade berättat althop, och därför frågade hon:

»Hvad sa' du då?»

»Jo», sade Olle och såg mamma trotsigt i ögonen.

»Jag sa', att då skulle jag be pappa skjuta honom med sin revolver.»

Mamma blef alldeles häpen.

»Det sa' jag», sade Olle.

Svante tittade upp ur sin säng och tordes inte säga ett ord. Han tyckte, att det var så modigt sagdt, som om det stått i en indianbok.

Mamma böjde sig ned, och hon talade vid Olle om, hur illa det var, bara att tänka något sådant, ännu mera då att säga det.

Olle låg stilla och hörde på. Han svarade ingenting, men han blef blid och varm invärtes, och han tänkte på, hur snäll hans mamma var, och hur mycket han tyckte om henne. Och så tänkte han på, att nu när han talat om det för henne, var han inte rädd längre.

Svante hade inte hört på, hvad mamma hade sagt. Han låg bara och tänkte på, att Olle hade sagt åt gubben, att pappa skulle skjuta honom med sin revolver. Det skulle Svante aldrig hafva vågat. Men just därför tyckte han också, att det var så mycket duktigare. Han riktigt ryste, bara han tänkte på det. Och när mamma hade gått, sade han:

»Tänkte du skjuta honom riktigt?»

»Nej, det kan du väl veta, att jag inte tänkte», svarade Olle. »Jag bara sade så.»

Svante funderade.

»Kunde du inte skjuta honom med din pilbåge?» sade han till sist.

»Nu är du dum igen», sade Olle.

Svante funderade ånyo.

»Det kanske inte gjorde honom något häller, sade Svante.

Och när Olle föraktade att svara, somnade Svante.

Men Olle låg länge vaken och gladde sig åt, att han inte behöfde vara rädd längre.

Svante trillar i sjön.

tan att någon mer än Olle visste om det, brukade Svante då och då gå ner till sitt hål på bryggan, där han kunde ligga på magen och kika på fiskarna. Han hade gjort det så länge, att han nästan började tro, att han hade lof till sist.

Men på sista tiden fans där inte så många fiskar att titta på. Antingen hade de små fiskarna blifvit stora, eller också hade de gått längre ut till hafs, och när Svante inte kunde se dem längre, så började han undra, om han inte skulle kunna få se dem, ifall han gick ända ut på bryggan och tittade ned där. Han gjorde så en vacker dag. Och mycket riktigt! Där fans fiskarna.

Svante lade sig på magen ute på bryggan och tittade på fiskarna. Han tordes inte gå efter sitt metspö, ty då kunde någon fråga honom, hvart han skulle gå. Men han låg stilla på magen och höll andan. Så roligt tyckte han, att det var.

Längst uppe i vattenbrynet summo en hel mängd

med små fiskar, som kallades »sabikar». De dögo inte till nå'nting, och så brukade de äta opp masken. Litet längre ner såg Svante, hur de silfverhvita mör-tarna blänkte. Och allra längst ner på botten stodo aborrarna stilla och latade sig. En gång kom en stor gädda och slök en mört midt för näsan på Svante. Svante höll på att skrika högt, men han ville inte skrämma gäddan, som stod stilla. Svante trodde, att hon tuggade.

Så kom det en ångbåt ute på fjärden. Det var en stor vit båt, som gick på Norrland och gjorde de värsta svallvågorna.

»Nu blir det lifvadt!» tänkte Svante.

Han plirade upp med det ena ögat för att se, om inte svallvågorna närmade sig. Som ett helt bärg höjde sig vattnet framför honom, och Svante såg, hur fiskarna började guppa på botten. Så smälde vågen upp emot bryggan. Svante blef alldeles våt. Och han kunde ingenting se. Det kom en ny våg, flere vågor. Allesammans plaskade de öfver hans armar och ansikte. Men när de voro borta igen, och Svante kunde se ned på botten, då voro fiskarna liksom bort-blåsta.

»De blef rädda», tänkte Svante.

Och han låg och väntade på, att fiskarna skulle komma igen.

Det gjorde de inte. Men i stället fans där en hel mängd andra rara saker att titta på. Där fans

tomma ansjovisburkar och spräckta kaffekoppar, en rostig råttfälla, stora bitar järnbleck, gamla spikar och ett tunnband af järn. Så fans där potatisskal och äggskal, och längst nere på botten såg Svante tydligt skrofvat på en liten båt, som hade sjunkit.

Svante vände sig om och tittade uppåt backen. Nej, där fans ingen. Där fans bara Pudel, som stod bakom honom, viftade med svansen och såg intresserad ut.

Svante visste mycket bra, hvad det betydde. Ty Pudel hade lärt sig att springa efter saker, som man kastade i vattnet. Det hade gått så till, att det fans på ön en annan hund, som var mycket skicklig i den konsten. Han simmade efter käppar och grenar långt ut i vattnet, bar dem i land och lade dem framför sin herre. En dag kom den främmande hunden och viftade på svansen åt Olle, för att han skulle kasta i något, som han fick simma efter. Pudel var med, och när han såg den andra hunden simma efter träbiten, stod Pudel på stranden och tjöt. Olle kastade i träbiten en gång till, och den främmande hunden skulle just simma efter den. Men då reste Pudel borst, morrade ilsket åt den främmande hunden och sam själf efter träbiten. Han ville förstås vara lika god, han också.

Sedan den dagen sam Pudel efter allt, hvad man kastade i åt honom, bara det kunde flyta. Och nu

stod han på bryggan och viftade åt Svante på sin stubbiga svans.

Svante visste mycket väl, hvad det betydde. Men han tordes inte låta Pudel simma. För pappa hade sagt, att Pudel inte fick bada mer än en gång om dagen. Och det hade han redan gjort.

I stället tog Svante sig för att gå fram och tillbaka på bryggan, hack i häl följd af Pudel, som spetsade öronen och undrade, hvad det var frågan om. Det kunde Pudel inte förstå. Men Svante hade i tankarna börjat att leka ångbåt. Bryggan var lång och gick i krok. Svante satte händerna i fickorna och skrek gällt. Då var han kapten, som stod på kommandobryggan och blåste i pipan. Så satte han ut truten, så mycket han orkade, och sade: »Hsch! Hsch! Hsch!»

Då gick båten.

Så hvisslade han en gång till, och så sade han »Hsch». Då backade båten och lade i land. Och så skulle Svante kasta i land linan. Då var han styrman och skulle ställa sig på landgången och ta' emot biljätter. Pudel var passagerare, och Svante lekte, att han hade tappat biljetten.

»Får jag be om biljetten?» sade Svante.

»Voff!» sade Pudel.

»Hvasa? Har du ingen biljett?» sade Svante.

Pudel skälde igen.

»Då får du inte komma i land», skrek Svante,

Han sprang fram emot Pudel och skulle knuffa till Pudel. Men Pudel hoppade undan, Svante snafvade — just på det stora hålet där han brukade ligga och kika på fiskarna — och innan han visste ordet af, låg han pladask i sjön.

Där låg nu Svante och plaskade. Styrman och kapten och hela härligheten. Svante kände, hur han blef våt, och hur han sjönk. Men han blef inte just rädd. Ty han var van att doppa hufvudet under vattnet, när han badade, och han trodde, att han skulle komma upp igen. Det gjorde han också. Han fick hufvudet upp öfver vattnet, och han plaskade och slog med händerna alldeles förtvifladt. Men han kände, att han inte kunde hålla sig uppe, utan skulle sjunka igen. Då blef Svante rädd och satte till att skrika, så mycket han orkade. Men i detsamma fick han mun full af vatten, och så sjönk han igen.

Då hade det allt varit slut med lilla Svante, om inte Pudel hade varit. Pudel stod på bryggan och gnälde och jämrade sig. Han sprang i land och stod där och viftade med svansen. För han trodde förstås, att Svante skulle komma opp igen, som han brukade göra, när han badade. Men när Pudel såg, att Svante sjönk andra gången, då förstod Pudel, att inte allting var, som det skulle vara. Så kom han ihåg, att han kunde bära träbitar i land, och så gaf han sig i efter lilla Svante. Och just som Svante kom upp för tredje

gången, så hann Pudel fram och nafsade ett duktigt tag i Svantes tröja.

Det var ett svårt arbete för Pudel. Ty Svante var den tyngsta bumling, han någonsin släpat i land. Pudel höll styft tag och drog och knogade. Hålla Svante öfver vattnet, det orkade han inte, utan han drog honom som en annan klump tvärs genom vattnet. Men i land kom han, och på strand lade han Svante och stannade bredvid honom.

Där låg Svante, och det blef som en liten sjö omkring honom. Det rann ur hans våta kläder. Det rann ur näsa, ögon och mun, ur håret och öfverallt. Svante visste inte rätt, hvar han var hemma, och han trodde först nästan, att han var kvar i sjön.

Men till sist kvicknade han vid, och då förstod han, hur rysligt han hade ställt till. Han hade gått olofvandes ner till bryggan och fallit i sjön. Nu var han genomvåt, och han var tvungen att gå och tala om alltsammans. Våt och snopen, stöflade han i väg uppför backen. Klafs, klafs lät det för hvart steg han tog. Svante blef så bedröfvad, att han tyckte, han aldrig hade varit så ledsen förr, och han trodde, att vägen aldrig skulle ta' slut. Och han grät så bittert, att han inte en gång kom ihåg att klappa Pudel, som hade dragit upp honom, och som hela tiden hoppade omkring honom och skälde af belåtenhet.

Men hem kom han till sist, och det blef ett väsen,

som var värre, än Svante någonsin kunde tänka sig. Mamma blef så vit som ett lärft, när hon fick se honom, och det första Svante fick göra, var att krypa ur kläderna och gå till sängs. Pappa kom in, och han sade, att om han gjorde rätt, skulle han basa Svante, som varit olydig och gått ner till bryggan.

Men den, som fick beröm, det var Pudel. Han blef klappad af alla människor. Mamma skickade ut och köpte honom ett stort skrofmål med kött, och när han blef torr, fick han krypa i Svantes säng och lägga sig.

Där satt Svante och lekte med Pudel, och när Olle kom hem och fick se honom, så var Svante glad igen och låg och skrattade.

»Har du varit i sjön?» sade Olle.

»Jaha», svarade Svante.

»Hur bar du dig åt?» frågade Olle.

»Jag trillade i», sade Svante.

»Hur kom du opp då? Du, som inte kan simma!»
frågade Olle.

»Pudel drog upp mig», sade Svante.

»Ja, men hvad tänkte du på, när du låg i sjön?»
sade mamma, som kom i dörrn.

»Jag tänkte på, hur jag skulle komma opp»,
svarade Svante.

Sedan den dagen var emellertid Svante så stolt öfver Pudel, som om det varit hans förtjänst, att Pudel

hade dragit upp honom. Och han sade många gånger till mamma:

»Tänk så bra, att vi har Pudel. För om jag trillar i sjön igen, så drar Pudel upp mig.»

»Du trillar inte dit», sade mamma.

»Ja, men *om* jag trillar», sade Svante.

»Det är inte sagdt, att Pudel dra'r upp dig en gång till», sade mamma.

»Hvarför?» sade Svante.

»Jo, för är du så dum, så tycker nog Pudel, att du gärna kan ligga där.»

Det tyckte Svante var orättvist emot Pudel. Och han riktigt gick och önskade, att han skulle trilla i för andra gången bara för att mamma skulle få se, att Pudel drog upp honom igen.

Olles hämd.

astän Olle var glad, att han bekänt för sin mamma och nu inte längre behöfde gå och tänka på, att han skulle be sin pappa skjuta den elaka gubben med revolver, så kunde han ändå inte glömma, att gubben kastat sten på Pudel, och att han sagt, att han tänkte skjuta hunden. Olle resonnerade som så, att han hade aldrig menat, hvad han sa', men det hade gubben gjort, och Pudel behöfde bara springa bort på ett par timmar, så gick Olle och letade efter honom och trodde, att gubben hade gjort honom något illa.

Olle gick med ett ord och hatade Jan Erik — så hette gubben — och en gång, när Olle och Svante voro ensamma uppe på bärget, som låg ofvanför bygningen, där de bodde, så började gossarna att tala om gubben.

»Tror du, att han vill skjuta Pudel än?» sade Svante.

Ja, det trodde Olle.

»Tror du, han törs det då för pappa?» sade Svante.

»Om ingen ser det, så», svarade Olle.

I detsamma fingo pojkarna se Jan Erik, som kom ifrån skogen och gick nedåt sjön. Han slingrade till höger och vänster, och så stötte han emot ett trä. Då stannade han och försökte stå stadigt. Så spottade han och började träta på trä't.

Svante skrattade till. Men Olle tystade på honom.

»Tyst, så får vi se, hvad han gör», sade Olle.

Jan Erik gick vidare igen, och pojkarna smögo sig efter honom. Hela tiden pratade han för sig själf, och de kunde höra, att han svor. Bäst det var, gick han på ett klädstreck, så att han fick det om halsen. Då stannade han igen och trätte ändå värre än förut. Men han tog inte bort strecket från halsen, utan han stod stilla, som om han varit hängd, började fumla i fickorna och tog fram en knif. Så skar han af strecket, så att alla de våta kläderna föllo på backen, och så gick han vidare igen.

Olle nöp Svante i armen, för att han inte skulle skratta igen, och så gingo pojkarna efter, tysta som råttor, för att inte Jan Erik skulle se dem.

Det såg ut, som om gubben blifvit glad, när han skurit af klädstrecket. Ty då började han sjunga. Ingen kunde höra, hvad det var. Men sjöng gjorde han. Så stannade han och talade om, att han hade narrat någon, som ville göra honom illa, och så sjöng

han igen. Som han började sjunga, gick han vidare utför backen, och nere vid stranden stannade han.

På en afsides plats, dit ingen mer än Jan Erik brukade gå, låg en liten brygga. Vid den bryggan låg en båt, som var Jan Eriks. Och alldeles bredvid båten var en buske.

Pojkarna hade många gånger sett, att när gubben gick så där ostadigt på benen, så brukade han sätta sig där nere i båten. Det gjorde han nu också, och medan han vände ryggen mot land, smögo sig båda pojkarna bakom busken för att lura på Pudels fiende.

Gubben såg inte pojkarna, och när han kom ner i båten, så tog han en butelj ur fickan och drack en stor klunk. När han det hade gjort, såg han ännu gladare ut, än hvad han gjort, när han skar af klädstrecket. Han stoppade ner buteljen, fäktade med armarna och började prata.

Han talade, som om han hade haft fullt med folk omkring sig. En kallade han för kapten och en annan för styrman. Somliga gaf han fula öknamn, och somliga sade han, att han tyckte om. Han var ute på långresa, sade han, och det var vackert väder. Båten gick för fulla segel, och han skulle visa, hvem som var kapten.

»Jag tror bestämdt, han leker ångbåt», sade Svante.

»Hvad du är dum», sade Olle. »Han är ju full.»

»Jaså», sade Svante.

Men medan gubben satt där och pratade, måtte

han ha blifvit sömnig. Ty bäst det var, slutade han att prata. Och till sist somnade han.

Då smögo sig båda pojkarna fram, och de hade genast klart för sig, att de skulle spela gubben ett spratt.

»Ska vi ta loss båten och skjuta den ifrån land?» sade Svante och fnittrade.

»Nej», sade Olle. »Hvad tror du, han bryr sig om det?»

»Om vi skulle plaska vatten på honom», sade Svante.

»Nej», sade Olle. »Då kan vi få smörj.»

I detsamma fick Olle en ljus idé. Han talade om den för Svante, och det bar genast i väg med båda pojkarna uppför backen. De gingo så tysta och illmariga, och de tittade sig om, för att ingen skulle få se dem.

Nu var det så, att pappa och mamma hade gått ut och plockat svamp, och flickorna hade passat på och gjort sig litet ledigt. Därför kunde Olle och Svante göra hvad de ville, och det gjorde de också. De började att plocka fram, allt hvad de skulle ha, och det var mycket saker.

Först var det några kuddar och dynor, som de togo ur barnkammaren. Så var det pappas gamla fiskrock, ett par byxor och ett par trasiga skor. Så var det en handduk och en stor slokhatt. Och allra sist var det ett stort leksaksgevär med bajonett.

Det skulle de nu göra en gubbe af, och det var minsann inte lätt. Men de knäppte rocken om en stor kudde, och där rocken slutade, satte de fast byxorna. Benen på dem stoppades med kuddar, och nederst bundo de fast benen med snören. På samma sätt stoppade de armarna fulla med dynor och filter, och där kudden stack upp öfver rockkragen gjorde de ett hufvud. De snodde en handduk rundt omkring och ritade med kol både ögon, näsa och mun. Så gingo de ut i skogen, som växte alldeles bredvid, och där togo de gråa och svarta lafvar, som gjordes till skägg. Stora mustascher skulle han ha', och långt helskägg. Det fick han också. Och när de till sist satt slokhatten på hans hufvud, så såg gubben så ryslig ut, som man någonsin kunde önska sig.

Pojkarna hade förstås liksom litet brådtom. För de voro ej angelägna, att någon skulle få se dem och komma och hindra dem. Men det kom ingen, och nu gälde det att få gubben ned till sjön.

Olle och Svante hjälptes åt att bära ut honom, och där satte de honom på en fyrhjulig vagn. Svante drog. Olle höll i gubben, och så bar Olle geväret i handen.

Rysligt rädda voro de förstås, att Jan Erik skulle hinna vakna, innan de kommo ner. Men det gjorde han då inte, utan när de kommo dragande utför backen, sof han, så att man kunde höra honom snarka på långa håll.

»Nu ska' han allt få, för att han ville skjuta Pudel», tyckte Olle.

»Tror du, han blir rädd?» sade Svante.

Det hoppades Olle.

Men nu fick man gå försiktigt till väga. Båda pojkarna hjälptes åt att släpa ut gubben på bryggan — inte den riktiga gubben, förstås, utan *sin* gubbe — och där satte de honom och stälde en sten bakom, så att han skulle kunna sitta rak. De satte honom alldeles midt emot den riktige gubben, som låg och sof, och så gillrade de upp geväret under armen på dockgubben, så att det skulle se ut, som om han sigtade på den riktiga gubben.

Och när det altihop var gjordt, kröpo de bakom busken igen och väntade.

De fingo vänta länge. Ty gubben i båten snarkade lika hårdt som förut. Och då beslöto pojkarna, att han skulle väckas.

Och så togo de två stora stenar och kastade i sjön bredvid båten, så att vattnet plaskade midt i ansigtet på gubben, som låg och sof.

Han flög upp, och han såg ut, som om han just tänkte säga något vackert. Men i detsamma fick han syn på den andra gubben, som satt på bryggan och sigtade midt i ansigtet på honom med en bössa. Hade han då inte druckit så mycket, så hade han nog inte blifvit så rädd. Men nu gaf han sig inte tid att tänka

på nånting. Han blef så rädd, så han sprang opp. Och när han sprang opp, tog han öfverbalansen, och innan pojkarna hunno sansa sig, så for gubben på hufvu't i sjön med benen i vädret.

Pojkarna blefvo så rädda, så de tordes inte se på hvarandra. De trodde, förstås, att Jan Erik aldrig skulle komma opp igen. Men det gjorde han, och när han det gjorde, måtte han bestämdt ha varit nykter. För han sprang inte längre, utan han stannade, där han var, och bara tittade på gubben, som satt på bryggan och såg grym ut.

Så svor han ett tag och gick fram och tog i honom. Och när han då märkte, hvad det var, så gaf den riktige gubben den andre en spark, så att han flög långt ut i sjön. Se'n svor han på, att han skulle få veta, hvem som spelat honom detta spratt, och den skulle han slå af både armar och ben. Och se'n gick han sin väg.

Nu fingo, förstås, pojkarna brådtom med att plocka opp alla sakerna ur sjön, och när de kommo hem, fingo de hvar sin risbastu, för att de blött ner mammas och pappas kuddar och skrämt en gammal gubbe i sjön.

Men Olle tyckte, att nu hade Jan Erik fått, för att han slog Pudel halt och ville skjuta honom. Och när han kom ihåg, hur gubben sett ut — när han vaknade, fick se dockgubben, trillade i sjön och larfvade våt hemåt — då tyckte han, att han hade haft

valuta för sin risbastu. Det tyckte Svante också. Men han gick allt och var liksom litet rädd för Jan Erik. För han trodde, pappa kunde tala om, hvem som satt dit dockgubben.

Svante kommer i tidningen.

Några dagar efter det att Svante hade trillat i sjön, skickade pappa en kväll Olle och Svante ned till ångbåten för att hämta tidningen. Pojkarna gåfvo sig af, och när de kommo tillbaka, skickade Olle Svante in med tidningen.

När Svante sedan skulle gå ner till sjön för att taga reda på Olle, mötte han på gården kisse, som satt hopkrupen och lurade på en skalbagge. Svante stod just och gladde sig åt, hur kisse sköt rygg och tänkte hoppa på skalbaggen, som kröp i sanden och visste om ingenting, när pappa ropade efter honom genom fönstret.

Svante vände om och tänkte i en fart efter, om han hade gjort något olofvandes. Men så såg han, att pappa skrattade, och att det inte var något farligt, och då blef han lugn.

»Spring efter Olle», sade pappa. »Och kom in båda två.»

Svante förstod, att det var fråga om något roligt, och så fort hans ben kunde bära honom, sprang

han utför backen, fick Olle med sig, och så kommo de in.

»Sätt er nu, pojkar», sade pappa.

Han såg rysligt illmarig ut, tidningen höll han i hand, och mamma och han gjorde miner åt hvarandra.

»Hvad är det?» sade Olle.

»Det får ni se», sade pappa.

»Pappa vill läsa för er ur tidningen», sade mamma.

»Inte är det något roligt», sade Svante.

»Vänta, tills du får höra», sade pappa.

Och så satte sig pojkarna på hvar sin stol, och pappa började läsa:

»*En hund, som apporterar en pojke.*»

Pappa såg upp ifrån tidningen.

»Hvem tror ni det är om?» sade pappa.

Svante blef röd och teg. Men Olle svarade:

»Det är om Svante.»

Svante försökte att konstra bort alltsammans, och så sade han:

»Det står inte så. Pappa bara narras med mig.»

»Står det inte?» sade pappa. »Vänta, ska' du få höra.»

Och så läste pappa vidare.

»Härom dagen hände det vid en af sommargäster besökt plats ute i skärgården att en liten pojke, som i ett eller annat ärende kommit ned på en brygga, helt oförhappandes förlorade jämvigten och drumlade på hufvudet i sjön.

Gossen hade utan tvifvel varit förlorad, om icke en hund, hvilken länge varit den lilles lekkamrat, händelsevis befunnit sig i närheten. När hunden såg gossen sjunka under vattnet, störtade han sig ögonblickligen i vågorna och lyckades — sannolikt icke utan stora ansträngningar — att släpa bytingen i land. Man kan tänka sig, att hunden blef välkommen, när han återkom hem, ledsagande den ur vattnet räddade sonen. Hunden lär hafva fått sin välförtjänta belöning, i form af en riklig, för hans vilkor afpassad festmåltid. Hvad pojken fick, förmäler icke historien.

Detta läste pappa, och han tittade oupphörligt på Svante öfver tidningen. Mamma satt och småskrattade, och Olle gjorde förstås grimaser åt Svante.

När det var slut, så sade pappa bara:

»Nå-å?»

Och så såg han på Svante.

Svante satt för sig själf och småskrattade. Han gjorde rysligt fula miner, för att ingen skulle se, hur trakterad han var, och så sa' han:

»Det var om mig.»

Pappa och mamma brusto i skratt, och Svante kunde inte begripa, hvarför mamma nödvändigt skulle kyssa honom. Han visste inte riktigt, om de drefvo med honom, allesammans, eller om det hade händt honom något hedersamt.

»Åh», sade då Olle. »De kalla dig ju för bytingen.»

»Hvad gör det?» sade Svante.

»Det betyder ju bara, att du är liten», sade mamma.

»Ja, det kan jag väl inte rå för», tyckte Svante.

»Ja, men så stod det, att du skulle ha haft smörj» sade Olle.

»Det stod det inte, sade Svante förgrymmad.

»Jo, det stod det», tyckte Olle.

Så grälade pojkarna om det. Så började Svante att gråta. Och så måste mamma mäkla fred, och pappa upplyste, att det bara hade stått en liten vink om, att den där pojken *kanske* hade fått en risbastu, för att han hade trillat i sjön.

»Ser du det då», sade Svante.

»Ja, men det stod ändå *något* om smörj», envisades Olle.

Och så satte han på sig mössan och gick ut på backen igen.

Men Svante satt kvar, och när Olle gått, bad han mamma att läsa det, som hade stått i tidningen en gång till. Mamma läste, och Svante hörde noggrant på. Han skrattade till ibland. När det stod, att pojken »drumlade» i sjön, »bytingen», att »Pudel» blef välkommen och att han fick god mat, då skratade Svante. Det var bara slutet, om »hvad pojken fick», som han inte tyckte om.

Men i det hela var Svante belåten med tidningen. Och när Svante hört till slut, så gick han sin väg.

När han kom ut på backen, tyckte han, att någonting riktigt märkvärdigt hade händt, och att han själf var märkvärdig. Hvarför Olle behöfde skratta åt honom, det fattade inte Svante. Han trodde, att Olle var afundsjuk, för att ingen hade skrivit om honom. Och när Svante såg, att Söderman satt nere på bryggan och gjorde i ordning sin långref, så gick Svante dit.

Han tyckte, att han ville veta, om Söderman visste, att han stått i tidningen. Annars ville han få tala om det.

Söderman såg upp ifrån reflådan, som var full med snören och krok. Men han sade ingenting, utan började att sätta på maskarna, som om ingenting händt. Den ena masken efter den andra trädde han på krokarna, och när det var giordt, satte han fast tafsarna i smala skåror på lådkanterna, så att maskarna hängde i rader rundt omkring.

Svante stod och såg på och sade ingenting. Då förstod gubben, att någonting var på färde, och så sade han:

»Ska' vi tala om sjöormen i dag?»

För han var vän, inte bara med Olle, utan med Svante också.

Svante svarade ingenting på det, utan i stället sa' han bara:

»Har Söderman hört, att det har stått om mig i tidningen i dag?»

Nej, det hade Söderman inte hört.

»Har inte Söderman läst om det?» tyckte Svante.
Nej, det hade Söderman inte.

»Tror inte Söderman det då?»

Söderman trodde ingenting om den saken.

»Men det har stått», försäkrade Svante.

»Hvad har han då gjort?» frågade Söderman.

»Jo, jag har trillat i sjön, och Pudel drog upp mig», förklarade Svante.

»De har inget annat te' skriva om då», tyckte Söderman.

Svante blef just som litet snopen, att inte Söderman tyckte, det var mera märkvärdigt. Men hur det var, så sa' Söderman ändå, att han ville läsa det. Och Svante gick hem för att få låna tidningen.

Han visade tidningen för Söderman, och det kom flere till, både gubbar och gummor. De läste tidningen högt för hvarandra, och hela tiden stod Svante och hörde på.

Och då var det en af gummorna som sade:

»Tänk! Han, som är så liten och har redan stått i tidningen.»

Det mindes Svante länge, och när sedan Olle kom och skulle göra sig duktig, så svarade alltid Svante:

»Ja, men jag har stått i tidningen. Och det har inte du.»

Svante och hans höna.

n gång hade Olle fått följa med pappa, som skulle resa bort på ett par dagar, och därför var Svante aldeles ensam hela dagarna

Han gick och paltade för sig själf både vid stranden och i lotsens ladugård. Han hade barkbitar, som han seglade med i vattentunnan. Och så hade han ett järnvägståg, som hvarenda dag gjorde långa och äfventyrliga resor. Det hade tak, som man kunde lyfta af, och lille Svante lastade vagnarna proppfulla både med sand och blommor. Så pep han, när det skulle gå, och så sa' han: Husch, husch, husch, när det gick, och så lassade han af sanden och blomorna, när tåget stannade.

Det och mycket annat roade han sig med. Men hur det var, kände han sig litet ensam, och oupphörligt kom han till sin mamma och beklagade sig.

»Hvad ska' jag göra?» sade lille Svante. »Jag har så rysligt tråkigt.»

Då hände det en dag, att mamma köpte en höna, som köksan skulle hugga nacken af, och som sedan

skulle kokas soppa på. Lille Svante gick i köket och gläntade på korgen och tittade på hönans röda kam och de små stirrande ögonen på ömse sidor om näbben.

»Jag tycker om hönan», sade lille Svante.

Men det var ingen, som brydde sig om. Och så skulle hönan halshuggas.

Just som köksan öppnade på korgen för att taga fram hönan och bära henne ut på vedbacken, så skrek hon till:

»Har man sett på maken! Hönan har värpt!»

Mycket riktigt! Där låg ett stort hvitt ägg på bottnen af korgen. Och nu blef det inte längre frågan om, att hönan skulle affifvas. Pappa fick nöja sig med sur mjölk i stället för hönsbuljong, när han kom hem, och hönan sattes i en slags bur på gräsmattan utanför köksfönstret.

Det var egentligen en högst underlig bur. Ty den bestod rätteligen af en gammal lår, som hade innehållit ölbuteljer, och till lock på densamma var anbragt en trasig grind, hvars hål och skröpligheter täcktes genom pålagda pinnar.

Där satt hönan dag ut och dag in, och lille Svante tröttnade inte att hålla henne sällskap. Han satt bredvid buren och pratade och jollrade med sin lilla höna, och han kom snart underfund med, att hönan var snäll.

Men första gången han satt där, kunde han inte låta bli att rubba på pinnarna. Han urskilde henne

inte riktigt, och han ville nödvändigt se, när hönan pillade korn.

»Kack, kack, kack», sade hönan. Och när hon såg pinnarna vara borta, flög hon rätt i vädret och hade så när slagit Svante i ansigtet med vingarna. Nästa minut var hon ute på gården, och Svante stod där alldeles handfallen och gallskrek.

Mamma kom ut, och bägge jungfrurna kommo ut. Och det blef ett kattrakande. Hönan flög genom blomsterrabatterna, satte af öfver häcken, flög tillbaka igen och hamnade slutligen på verandan, där hon gaf sig till att flyga emot fönsterrutorna. Svante sprang efter hela tiden med hjärtat i halsgropen och kände sig som en riktig liten brottsling, ända till dess hönan blifvit fasttagen och lyckligt och väl instufvad i buren igen.

Ty det var ju han, som hade släppt ut henne. Och nu lofvade han mamma, att han skulle aldrig göra så mer.

Hönan stod nu i sin bur och skrockade för sig själf, och Svante gick hvar dag utanför buren och pjollrade med hönan. Svante lekte, att han föreisade ett menageri, och att hönan var ett lejon.

Men till sist tyckte han ändå, att det var bra synd om hönan, som aldrig fick komma ut, och så gick han en dag till mamma och frågade, om han icke kunde få släppa ut hönan — bara en liten, liten stund.

Mamma, som hade hört talas om, att man kunde tjudra hästar och gäss, och som var rädd, att hönan skulle springa åt skogen, hittade då på, att man kunde binda ett band om ena foten på hönan, och så kunde lille Svante få gå och leda henne.

Svante blef rysligt glad. Ty han trodde, att han skulle kunna leka cirkus med hönan, och han tog därför med sig sin gamla trasiga piska.

Men det skulle han inte ha gjort. Ty så fort som hönan fick känna, att hon hade något om ena benet, blef hon aldeles spritt tokig. Hon flög rätt upp i luften och så ned igen. Så satte hon i väg att springa, slog med vingarna och kacklade aldeles förskräckligt. Till sist flög hon öfver häcken, och där snärjde hon in sig i tåten, så att hon blef hängande i ena benet med hufvudet nedåt. Hönan skrek, och Svante, som hela tiden höll i tåten, skrek också, så mycket han orkade. Mamma och båda jungfrurna måste ut igen, och de lågo öfver hvarandra i häcken för att få tag i den vettskrämda hönan, som ånyo blef insatt i låren och en hel timme efteråt gick och skrockade af förskräckelse.

Sedan satt hönan hela sommaren i sin lår under det att lille Svante höll henne sällskap. Han hade fått veta, att hönan tyckte om mask. Och hvarenda dag plockade han borta på vedbacken mask, som han bar till henne. Till sist kände hönan igen honom, så att hon stack upp hufvudet

genom spjälorna och skrockade, när lille Svante kom.

Då var lille Svante riktigt lycklig.

»Hönan tycker om mig», sade han.

Och sedan hade han aldrig tråkigt om dagarna.

Men så skulle pappa och mamma flytta till staden igen. Och så blef det tal om, att hönan skulle slaktas. Svante blef så ledsen, som om det hade gällt honom själf, och han grät så förfärligt, så att hönan fick lefva och skänktes bort till en torparhustru, som burit mjölk till familjen under sommaren.

Den sista, Svante tog farväl af, när han skulle flytta in till staden igen, det var hönan. Han gaf henne ett helt fång maskar och satt där en lång stund och pratade.

»Adjö, min lilla höna», sa' han till sist, innan han gick.

Och när vinterkvällarna kommo, hände det, att han kröp upp i mammas knä och frågade:

»Hur tror mamma, att hönan nu mår?»

Kisse blir mördare.

Kisse mådde bra ute på landet. Han växte och blef stor. När han flyttade ut, var han så liten, att pappa kunde stoppa honom i fickan. När han nu fått ett par månader på sig, så var han redan stor, och Olle hade själf sett, hur han tog en rätta nere vid sjöboden.

Och kisse var aldrig hemma håller. Han sprang rundt omkring i alla stugorna, i skogen och på backarna. Hvad han hade för sig, var inte godt att veta. Men han fräste åt stora hundar och var inte rädd att visa klorna åt de andra kattorna håller. Så att nog såg det ut, som om kisse skulle reda sig här i världen.

Nu rägnade det om dagarna, och då ville inte kisse vara ute. Ty kisse var så fin och nätt och tyckte inte om att bli våt. Bara han hade varit ute aldrig så litet, så kom han in igen, satte sig på tröskeln och slickade sig öfver hela kroppen med sin hvassa tunga. Det höll kisse på med, till dess att han var aldeles torr. Sedan sprang han in i barn-

kammaren och hoppade opp i en af gossarnas sängar. Där kröp han ihop i värmen och spann.

Gossarna fingo inte håller vara ute. Men de voro inte så förståndiga som kisse. Ty de frågade minsann inte efter, om de smetade ner sig. De sprungo i våta gräset, så fort de kommo utanför dörren, och klefvo ner sig i vattenpölarna. Så deras kläder sågo ut och deras skor se'n! Mamma blef nästan gråtfärdig, när hon fick se dem. Och det var minsann inte godt att hålla dem inne. Så fort det bara blef litet uppehåll, så rusade de utanför dörren. Och hade de då nyss förut fått på sig någonting snyggt, så blef det ögonblickligen smutsigt igen. Då blef mamma förargad, flickorna blefvo onda, pappa kom ner och såg försvifad ut. Och det var bannor och förargelse hela dagen i ända.

Nu rägnade det igen. Och Olle satt i barnkammaren och bytte om strumpor. Han var rysligt ond. Ty han påstod, att han inte var våt alls. Mamma sa', att han var våt, och att han inte fick disputeras. Därför var Olle ond. Ty han hade sitt hufvud för sig och gjorde hälst, som han själf ville.

Svante var för rästen också våt, fastän inte om fötterna, och hela barnkammaren var full af kläder och oordning, som om det varit midt i en flyttning.

»Det är så tråkigt i dag», sade Svante. »Hvad ska' vi göra?»

Olle sade ingenting. Han satt på en stol och

såg sur ut och tänkte på, att han ändå hade haft rätt. För han *var* inte våt om fötterna.

»Se på kisse», sade mamma. »Han är inte ledsen, och inte frågar han hvad han ska' göra. Han är glad att få vara inne, när det rägnar.»

»Jag är ingen katt», svarade Olle.

Kisse hade verkligen inte tråkigt. Han gick och smög under soffor och stolar, och alltid hade han något att leka med. Han rullade med en boll, hoppade efter flugorna, tog ett skutt upp i fönstret och slog ned en leksakshäst, kröp ihop under sängen en stund, som om han skämdes eller var rädd, och började till sist att leka med Svantes strumpor, som hängde ned utför en stol.

Men Svante och Olle sutto bara och hängde, och bäst det var, sade Svante igen:

»Hvad det är tråkigt i dag! Hvad ska' vi göra?»

I detsamma hördes något buller utifrån verandan, och strax därefter ett ynkligt pipande. Pojkarna sprungo upp och rusade ut. Mamma sprang efter. Och under bordet på verandan hittade de kisse, som höll en kanariefågel i mun.

Hur det hade gått till, fick ingen någonsin veta. Kisse hade kommit ut genom dörren, utan att någon såg honom. Sedan hade han hoppat upp på bordet, och på ett eller annat sätt fått upp dörren till fågelburen. Att sticka in tassén genom dörren och få fatt

i en af fåglarna, det gick som en dans för kisse. Och nu satt han under bordet och höll den lilla fågeln i mun, medan ögonen gnistrade på honom som på den värsta vildkatt.

Under sommaren hade pojkarna nästan alldeles glömt bort sina fåglar. Men när de nu fingo se kisse sitta där och hålla den lilla gula fågeln mellan sina hvassa tänder, då blefvo de aldeles utom sig. Och nu började jagten.

De kastade sig på golvet och försökte taga fatt kisse. Men kisse hoppade ut genom fönstret, och pojkarna sprungo efter ut på gården. Kisse förstod nog, att han hade gjort något galet. Men kisse var ett rofdjur, och det var bestämdt första gången han fått fatt på en fågel. När han därför fick se Olle komma springande emot sig, då hukade han sig till sist ner och satt stilla, som kattor pläga. Men när Olle ville ta' fågeln ifrån honom, då ref han Olle på händerna och i ansigtet. Olle tog igen som en duktig pojke, och han klämde kisse om halsen, så att han släppte fågeln. Men då fick kisse tänderna lediga. Han spottade och fräste af ilska och bet Olle i handen, så att Olle skrek. Och så sprang han sin väg och gömde sig bakom stenmuren.

Svante hade emellertid tagit opp den lilla fågeln. Den var sönderrifven och blodig, många af de vackra fjädrarna voro borta. Den hängde hufvudet och flämtade och låg aldeles stilla i Svantes hand. Mamma

hade tagit in Olle för att tvätta hans hand med aseptin och lägga ett plåster på såret. Därför hade ingen annan än Svante tid med fågeln. Han höll honom i sin hand, och hans tårar runno.

Han kände, hur varm fågeln var, och såg, hur den rörde på näbben, som om den inte kunde andas. Svante tyckte, att det var så synd om den stackars fågeln. Han hade hört talas om, att det fans något, som hette att dö, och det var nog det, fågeln nu gjorde. Han skulle bestämdt dö, och Svante kunde inte hjälpa honom, som man aldrig kan, när någon håller på att dö.

»Stackars min lilla fågel», sade Svante och snyftade.

Olle kom ut, och han var nästan ännu mera ledsen än Svante. Ty Olle ville alltid se så morsk ut. Men han var det inte i sitt hjärta, och han skulle gärna ha låtit katten bita sig många gånger, om bara fågeln fått vara vid lif.

Men under allt detta oväsen hade pappa kommit ner. Han tog fågeln ur hand på Svante, skakade på hufvudet och sade, att det var inte värdt att låta honom pinas längre. Han kastade fågeln hårdt i en sten. Och så var fågeln död.

Gossarna togo upp honom och lade honom på bordet inne hos mamma. Där sutto de och pratade om den lilla fågeln, som Olle för många år sedan hade fått på sin födelsedag, och som hade brukat

sitta i sin bur i barnkammaren inne i staden och sjunga, när gardinen drogs upp. En gång hade den varit bortflugen och hela dagen setat och sjungit i en björk utanför fönstret. Svante var så liten då. Så det mindes han inte. Men Olle mindes, att han grät, för att fågeln flugit bort, och hur glad han var, när han flög in igen om kvällen och satte sig på sin pinne. Och mycket annat talade de om.

Men när de talat om alltsammans, som de kunde komma ihåg om den lilla fågeln, så frågade Olle, om de inte skulle få begrafva honom. Det fingo gossarna lof till. Och mamma gick själf efter en hvit pappask, som de fylde med bomull, och ofvanpå lade de den lilla fågeln. Ute i täppan plockade de blommor: phlox, reseda, penséer och små astrar. Mamma lade alla blommorna omkring fågeln. Så klappade båda gossarna honom till adjö. Sedan lades locket på, och mamma band om asken med ett blått sidenband.

I trädgården skulle de nu gräfva en graf, och en stor spade fingo de låna.

»Vi ska inte gräfva djupt», sade Svante.

»Hvarför det?» sade Olle.

»Jo», tyckte Svante. »Det är synd om fågeln, som ska' ligga under den svarta jorden. Jag ska' gräfva upp den ibland och titta på den.»

»Inte går det an», sade Olle. »Nej, vi ska' gräfva riktigt djupt. Annars kommer den otäcka katten och gräfver upp honom igen.»

På kvällen slutade det att regna, och då gräfde gossarna en graf under ett körsbärsträd. Sedan lånade de två kulörta lyktor, som de fingo tända och hängde i trädet, och när de brunno som vackrast, satte de ned den lilla fågeln i grafven och strödde jord öfver honom.

Hela sommaren kommo gossarna ihåg den lilla fågeln, och hvar morgon lade de blommor på hans graf. Inte ens Olle var för stor till det. Men han gjorde det aldrig, när någon af de andra gossarna kunde se det.

Stora sjöormen.

Olle och Svante sutto utanför båthuset nere hos Söderman, och för tionde gången berättade han för dem historien om den stora sjöormen.

»Vet ni, hvad en orkan är, pojkar?» sade Söderman och lagade sig till att taga en ny buss.

»Det är, när det blåser», föreslog Svante.

»Så att det blir storm, förstås», sade Olle.

Söderman tog fram en liten gul messingsdosa med spegel i locket, och när han öppnade den, var den full med snus. Han tog en stor pris mellan tummen och pekfingret, sköt fram underläppen så att den blef som en liten skål, och mellan läppen och tänderna släppte han ner snuset. Så vände han snuset med tungan rundt omkring i mun, och så spottade han.

»Ysch!» sade Svante. »Söderman tuggar ju snus!»

»Ja, det gör jag», tyckte Söderman. »Och det skäms jag inte för. I brist på bröd äter man limpa. Vet ni pojkar, hvad en så'n här buss kallas för?»

Nej, det visste hvarken Olle eller Svante,

»Den kallas för en mullbänk», tyckte Söderman. »Men hur var det nu med en orkan? Jo, Olle sa', att det var en storm. Det är så det, och det kan så tyckas. Se, en storm, då blåser det riktigt hårdt, det gör det. Men orkan, ser ni pojkar, det vet ni inte, hvad det är. Då blåser taken af stora byggningar, och där en orkan går fram, faller stora skogar som när säd faller för lien. Jo jo men, sa'n. Och när en så'n orkan blåser öfver sjön, då är det mest hopplöst te' hållas ute med segel. Det är som te' träta med kärringar eller ta' fatt kalvvar. För det är också hopplöst, så det är. Då blåser det så elfvabefängdt, så man får vara glad, att ~~man~~ inte blåser ända in i Sorunda med detsamma. Det får man.

»Nå. En så'n där orkan kom öfver oss just den gången, när jag gjorde långresa till Brasilien, som ni kommer ihåg. Vi var midt ute på stora Atlanten, där vågorna ändå blir som fem våningars hus.»

»Blir de så höga som kyrktornet?» sade Olle.

»Ja», sade Söderman. Det räcker de te'. Och väl det. Men hur det nu var, så kom orkanen. Den kom som ett moln, som strök aldeles tätt intill sjön, och det blef så mörkt, så det var inte möjligt te' se så mycket som från förn till aktern på skutan. Rundt omkring oss kokade hela sjön som i en enda kittel, och hvart enda segel blåste ifrån oss, innan vi hann så mycket som gapa. Och midt framför förn steg det som en pelare utaf bara vatten. Den gick i spiral,

kokade och fräste rätt upp i molnen. Stod rätt opp som en orm på stjärten minst en half timme, och när han brakade ner, blef det ett dunder som när åskan går, det blef ett hål i sjön så stort, så en hel stad kunde få rum, och en såg ända ned till hafsbotten.»

»Var det då, som Söderman såg sjöormen?» frågade Svante.

Söderman valkade ett tag på mullbänken och nickade.

»Jo, det var det», menade Söderman. »Då såg jag sjöormen.»

»Var han inne i den där pelaren då?» frågade Olle.

»Ja, se det kan jag inte säga, hvilket han var», svarade Söderman allvarsamt. »Kanske var han där, och kanske var han där inte. Men opp kom den aldeles på sidan om skutan. Kroppen var fjällig som på den värsta fisk, och fenorna lyste blått och hvitt som på perlemor, de kallar. Men gapet, det var så stort, så han kunde sluka en människa med stöflar och alt, det blänkte rödt som rödaste blod, och midt i gapet satt en gadd, som var så lång, så den räckte tvärs öfver hela däckets. Den gadden var grön som tången på hafvets botten, och jag tror nog inte, att den var god att komma för när. Men se vi tog repstumpar och allt, hvad vi kunde komma öfver och började dangla odjuret, så mycket vi orkade. Och han fick så pass, så han måtte ge sig i väg. Men

när han det gjorde, då gaf han till ett vrålande, som när stormen tjuter i en opprutten rigg, och han var så viss, så just som han körde gapet under vatten, fick han opp stjärten. Den var grön den också, och i spetsen satt just som en stor skallra, som han skrälde med aldeles omänskligt. Men då sprang jag fram och fick fatt i en yx. Jag tog ett riktigt tag med båda näfvarna, och jag högg till, det värsta jag orkade. Tre gånger fick jag hugga. Men tredje gången flög skallran loss. Den sjöng som en gongong och flög tvärs öfver storbommen och ner i sjön.

»Efter den betan såg vi inte sjöormen längre. Men hela natten kunde vi höra hur han tjöt. Och det lät, som när de' blåser i en mistlur vid riktigt dimma.»

Se, det var en historia, som Olle och Svante tyckte om. De hade hört den många gånger förr. Men de ville alltid höra om den. De blefvo så funder samma, och de undrade, hur det skulle vara att möta sjöormen, när de voro ute och seglade. Det ville de inte, förstås. Men de skulle bra gärna ha velat se honom ifrån land.

»Tror Söderman att det fins många sjöormar?» frågade Olle till sist.

»Så vidt som jag vet», tyckte Söderman, »så fins det då inte mer än en. Och det är inte många nu för tiden, som har sett'en.»

Olle funderade igen, och så frågade han;

»Tror Söderman, det är möjligt, att han kunde komma hit?»

»Ja», menade Söderman. »Det vet jag inte. Men jag tror knappt, att han kommer igenom vid Öresund. För där är bara en fjärdingsväg bredt på det smalaste stället. Och nog tyckte jag, att han var större.»

Svante hade stått och funderat på annat, och så sade han:

»Men om Söderman nu har huggit af skallran, som sjöormen hade på stjärten, då har han ingen skallra nu längre.»

»Nej», sade Söderman. »Det har han nog inte håller.»

Därmed klef han ned i sin båt och lade ut ifrån bryggan.

Pojkarna stodo kvar, och de tänkte båda på den stora sjöormen, som hade kommit fram ur en vattenpelare. Men Svante tänkte allra mest på, att sjöormen nu inte längre hade någon skallra på stjärten.

»Tänk», sade han till Olle, »att sjöormen inte har någon skallra längre!»

»Åh», sade Olle. »Visst har han skallra.»

»Ja, men Söderman har ju huggit af den», sade Svante.

»Det ljög han», sade Olle.

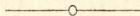
Svante blef helt häpen. Skulle Söderman hafva ljugit?

»Det kanske inte fins någon sjöorm alls?» sade Svante.

»Jo, det gör det», sade Olle afgörande. »Ty det har Söderman själf sett. Men inte har han huggit af ormen skallran. Det tror jag då rakt inte.»

Det fick Svante låta sig nöja med. Han hade velat fråga en hel hop till, men han teg. Ty han var rädd, att Olle skulle tycka, han var dum. Och därför teg han. Han tänkte för sig själf, att om Söderman hade ljugit det ena, så kanske inte det andra var sanning håller.

Men nog fans ändå sjöormen, eftersom Söderman hade sett den, och Olle trodde det.

Svante gör Olle ett spratt.

Nela sommaren hade Svante gått och funderat öfver, hur orättvist det var, att Olle hade en så vacker båt, och han hade ingen. Han hade bara en liten ful båt utan bogspröt. Alltid var seglen trasiga, och så fort det blåste, gick den omkull. När därför Olle var ute och seglade med sin båt, så stod Svante bakom honom på stranden och tittade på. Han var mycket afundsjuk i sitt hjärta. Och ibland bad han Olle, att han skulle få låna båten.

»Du!» sade Olle.» Som har sönder allting!»

»Det gör jag inte», sade Svante.

»Jaså», sade Olle. »Hvar har du knifven, som du fick? Har du kvar något mer än slidan?»

»Knifven gick af», genmälde Svante.

»Den gick, ja», tyckte Olle. »För att du stod och bultade den mot trappen med en hammare. Och har du inte haft sönder pappas knif kanske?»

Olle पोस्ते अफ ओवरलैग्सनेह, ओह हान लोफवादे स्वान्ते अल्ला मोज़लिगा ओल्केर, ओम हान व़ाग़ादे सा म्येकेत सोम तित्ता आत बातेन.

Svante suckade. Ty han visste, att han var en slarfver, som hade sönder alting. Mamma hade sagt det, pappa hade sagt det, och Olle sade det också. Svante hade i den grad satt sig in i, att han var en slarfver, att han nästan trodde, det inte kunde vara på annat sätt.

Men han tyckte ändå, att det var sorgligt. Därför suckade han, när han tänkte på det, och ansåg, att världen var hård. Han kunde inte hjälpa, att alting han fick tag i, gick sönder, och Svante kände sig riktigt säker på, att det inte var hans fel, utan att det måtte komma af något annat.

Isynnerhet tyckte han, det var elakt af Olle att inte vilja låna honom båten. Och en vacker dag föll han på den idén, att om Olle inte ville låna ut båten, så kunde han — Svante — gärna låna den själf.

Först tyckte han, förstås, att det var rysligt illa att kunna tänka så. Ty båten var Olles, och ingen annan hade rättighet att taga den. Det visste Svante mycket väl. Dessutom hade Olle förbjudit det. Och Svante lydde Olle nästan bättre än pappa och mamma.

Men hur länge han gick och funderade på detta, så blef frestelsen honom ändå till sist öfvermäktig.

En dag var Olle ute och lekte med de andra pojkarna. Svante hade rifvit ett stort hål på sin ena strumpa, blifvit hemskickad af Olle, fått snubbor af mamma, för att han var en slitvarg och en slarfver,

och kom mycket ledsen ut på gården, torkande sig i ögonen.

Där stod Olles stora båt invid gafveln på byggningen. Seglen voro uppspända och fladdrade riktigt lockande för vinden. Aldrig hade Svante tyckt, att Olles båt var så vacker. Han kunde inte låta bli att gå fram och se på den. När han hade sett på den en stund, började han att fingra på den och flytta på bommen. När han hade hållit på med det litet, tog han och försökte lyfta den, som han aldrig gjort förr, mer än en gång, när Olle inte såg det. Och när han hade gjort allt det, gick Svante ut genom grinden och såg efter om det fans någon, som kunde se honom.

Där fans ingen, och med hjärtat i halsgropen gick Svante in igen på den lilla täppan och tog båten på sina armar. Den var ganska tung, och Svante måste gå försiktigt för att inte snafva. Ty snafvade han, då visste han också, att han föll omkull, och föll han omkull, då gick både mast och bom och bogspröt i kras, och då skulle Olle nog veta, hvem som hade haft båten. Därför gick Svante så försiktigt utför backen, att han nästan höll andan. Där var fullt med stenar, men Svante klef försiktigt förbi dem allesammans, kom ner till sjön och satte behändigt ifrån sig båten på stranden.

Han flåsade ut en stund, och hans lilla hjärta klappade ändå värre än förut. Att det var illa gjordt,

det han nu gjorde, tänkte Svante inte det ringaste på. Han tänkte bara på, hur roligt det skulle vara att få se båten segla och själf få sköta den. Och med darrande händer tog han den dyrbara båten och sköt den mellan ett par stenar ut i sjön.

Nu var allting godt och väl. Men det var bara en sak, som Svante inte hade tänkt på. Det blåste en riktig storm den dagen, hela sjön framför backen såg aldeles svart ut, och vågorna slog högt emot land. Men Svante hade hört Olle säga, att båten tålde hvilken vind som helst, och därför var han inte en smula rädd, när han satte ut båten.

Den gick också alldeles utmärkt. Ty det *var* en bra båt. Så mycket är säkert. Den gick ner på sidan så djupt i sjön, att vattnet steg ända upp emot masten, och kom det en riktigt häftig ilning, så doppade den hela storseglet. Men stjälppte gjorde den inte, ty däckad var den. Och när ilarna gingo öfver, reste sig båten igen. Präktigt seglade den fram genom vågorna, och Svante njöt, som om båten varit hans egen.

Ty i flere veckor hade han gått och sett på, hur Olle seglade med sin båt, gått där och sett, huru roligt det var, hur båten gungade mellan vågorna, hur den lade sig på sidan och kom upp igen, hur den vände och sköt fart, gick emot land och lades i hamn bakom en stor sten, som sköt upp ur vattnet. Men aldrig hade han fått sköta den själf. Aldrig

hade han fått känna, hvad det vill säga att själf vara kapten och styra båten. Han hade blott fått se på, och han tyckte aldrig, att det var lika roligt, fastän Olle sade det.

Nu visste Svante förstås, att Olle kunde komma hvilket ögonblick som helst, och att då skulle det vara slut med glädjen. Men det störde honom knappast en gång. Om Olle kom, så fick han komma, och det kunde inte bli värre än smörj. Nu skulle han ha roligt, så länge det räckte, och därför gick Svante där fram och tillbaka med sitt långa metspö i hand och vände båten. Det var ett styft arbete, ty det blåste hårdt, och båten var tung. Svante fick taga i, så mycket han orkade, och han kånkade och stånkade värre, där han traskade på stranden mellan stenarna.

Till sist glömde han både Olle och alla följder. Han såg bara båten, och han låtsade, att det var hans båt. Den var på resa till Brasilien, och Svante lekte, att det var orkan, och att sjöormen kom. Han tog sitt långa metspö och slog i vågorna, så mycket han rådde. Då lekte han, att sjöormen slagit till med stjärten, och att han — Svante — slog af skullran, som Söderman hade gjort.

Men just som Svante skulle sätta ut spöt och vända båten, så att den inte skulle komma för långt bort, hörde Svante någon komma springande bakom sig utför backen. Han vände sig om och såg, att

det var Olle. Olle skrek inte åt honom, som Svante hade tänkt, att han skulle göra. Han bara sprang, kom närmare och närmare, och ju närmare han kom, desto bättre såg Svante, huru ond han var. Svante blef stel af förskräckelse, och han stod alldeles stilla. Metspöt höll han sträckt framför sig, men han rörde inte en lem. Ty nu visste han, att straffet skulle komma.

Då började Olle skrika:

»Båten! Båten!»

Och då vände Svante sig om.

Långt ifrån stranden såg han båten gå för fulla segel rätt ut emot fjärden. Den sköt god fart och aflägsnade sig med förvånande hastighet, trotsande både väder och vind.

Då förstod Svante, hur illa han hade gjort. I sin rädsla för Olle, som kom springande utför backen, hade han alldeles glömt, att han skulle akta båten. Den hade fått gå till hafs, och om en liten stund skulle den vara långt borta. Svante var inte rädd för Olle längre. Han tänkte bara på båten, som gick till hafs, han tänkte på, att det var hans fel, och han började också att skrika:

»Båten! Båten!»

Det blef ett förfärligt spektakel. Ty pojkarna hade inte lof att ro ut ensamma. Om de också det hade fått, så skulle de ändå inte ha kunnat ro i så stora vågor. Ingen af lotsarna syntes till, och grå-

tande stodo gossarna på stranden och sågo båten bli allt mindre och mindre.

Aldrig hade Svante sett Olle så förtviflad. Båten var hans bästa leksak, det käraste han någonsin hade haft. Den var hans stolthet och hans glädje. Det var, som om hans hjärta velat brista, när han såg honom gå ut på sjön. Svante förstod det, och han ångrade bittert, hvad han hade gjort.

»Förlåt mig, Olle!» sade lille Svante och ville klappa Olle.

Men Olle hörde honom inte. Han såg bara sin båt, som gick ifrån honom, och aldeles utom sig sprang han utåt stranden för att få tag i någon, som kunde komma med hjälp.

Då kom Söderman ut ur båthuset och frågade Olle, hvarför han grät. Men Söderman fick inte något riktigt svar på den frågan. Olle tog honom bara i armen och drog honom ned för bryggan. Han förklarade för honom, och han pekade. Han pekade, så att armarna kunnat gå ur led. Och Söderman var beskedlig. Han satte sig i båten och rodde, och Olle följde med.

Svante stod ensam på stranden och såg, hur Söderman rodde ut med Olle i den riktiga båten. Han hade gärna velat få följa med. Men han tordes inte bedja därom, när han gjort något så illa. Ögonen torkade han med sin afviga hand, och han drog en suck af lättnad, när han blef varse, att Olle lyfte in båten.

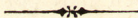
Olle och Söderman kommo tillbaka, Olle tackade Söderman och gick med sin stora båt i famnen uppför backen. Svante larfvade efter. Men inte ett ord sade Olle åt honom. Inte ett ord sade Svante håller. Han bara larfvade efter för att se, om båten var hel.

Men när han öfvertygat sig därom, kunde han inte hålla sig längre, utan sade:

»Den har inte gått sönder.»

Olle kände, hur hans hjärta veknade. Han hade fått igen båten, hel och välbehållen, och det gjorde honom ädelmodig.

Han nöjde sig med att gifva Svante en påminnelse om, hvad som skulle hända, ifall han gjorde om det igen. Så voro gossarna goda vänner, och Svante tyckte, att den gången hade Olle varit bra hyggelig, som inte gaf honom smörj.

Korken och fönsterrutan.

u led sommaren mot sitt slut, och återigen rägnade det flere dagar. Återigen sutto gossarna och hängde läpp och frågade mamma:

»Hvad ska vi göra? Det är så tråkigt», sade Olle.

Och Svante sade förstås detsamma.

Då fick mamma berätta sagor. Hon berättade om Tummeliten och Askepilten, Stor-Klas och Lill-Klas, Gråkappan, Pojken, som åt i kapp med jätten, Sjungande fågeln, spelande trädet och rinnande vattenkällan. Och många andra sagor berättade hon.

Men till sist blef mamma trött på att tala om sagor, och när pappa då kom in, så sade hon åt pappa, att nu var det hans tur, och nu kunde han få tala om några sagor också.

Pappa stretade förstås emot i början. Men till sist kom han ihåg något, och då frågade han pojkarna, om de ville höra något, som var riktigt sant, och som verkligen hade händt.

Ja, det ville, förstås, pojkarna. Bara det var roligt.

»Jo», sade pappa. »Nog är det roligt alltid.»

Och så började pappa att berätta:

»Hvad kan en kork ha' att göra med en fönsterruta eller en fönsterruta med en kork? Kan ni säga mig det?

Jag ska' berätta historien för er, och jag säger er på förhand, att det är en odygdig historia. Men om ni lofvar mig på heder och ära att aldrig nånsin bära er så dumt och illa åt, som de tre pojkar, historien handlar om, så ska' jag tala om den i alla fall. För historien är rolig. Men då ska' ni också lofva mig... Nå! Nu har ni lofvat. Och nu börjar jag.

Det var en gång tre pojkar, som gingo i samma skola. De här tre pojkarna de gjorde mera odygd än alla deras kamrater tillsammans. Och de hade en gång kommit under fund med, hur man kan använda en kork på en fönsterruta.

De hade nämligen märkt, att om man spottar på en kork och med samma kork, som ännu är våt, sedan gnider på en fönsterruta, så gnisslar det på det allra fasligaste sätt. Det låter så otäckt, att det riktigt kryper i ryggraden, och när man så till på köpet gnisslar sedan det blifvit mörkt, så kan det nästan skrämma lifvet ur folk.

Det tyckte alla tre var det roligaste, de kunde tänka sig, och därför skaffade de sig hvar sin kork, när de nästa kväll skulle gå ut för att skoja.

Det var en vinterkväll, och ute var mörkt. På

den tiden funnos inga elektriska bågampor, som äro så förargliga med, att allt, hvad man gör, genast syns. Det fans ingenting annat än gaslyktor, och på de mindre gatorna var det så långt ifrån den ena gaslyktan till den andra, att man midt emellan dem var alldeles osynlig.

Det var dit, de tre pojkarna gingo, och där stannade de först framför ett fönster, som låg nere vid gatan bredvid en skomakareskylt. Gardinen framför fönstret var nerfäld, och bakom brann en lampa, så att hela fönstret var ljust. Mot gardinen syntes som ett riktigt skuggspel. En pojke med oppnäsa lutade sig fram på den ena sidan, och midt emot honom syntes — också på gardinen — en stor läng näsa med skägg under, ja, ett helt gubbhufvud. Det syntes t. o. m., att gubben hade glasögon, och gubbens näsa nickade emot pojken. Så stod den stilla igen, och då nickade pojken. Och så nickade de båda två. Det var någonting att se på, må ni tro. Och när så de tre pojkarna hade stått där en stund, så stoppade de korkarna i mun och spottade på dem. Ett, tu, tre! Och så började de att gnida af alla krafter.

Det såg rysligt lustigt ut. Ty så fort gnisslandet började, hoppade båda skuggorna till, så att de blefvo långa i synen som spöken, och så blef det aldeles tyst därinne. Pojkarna stodo tysta som råttor och skratade invärtes, så att de kiknade. Så togo de ett

väldigt tag med korkarna en gång till. Men då blef där ett väsen därinne. Dörrar smälde, människor sprungo om hvarandra. Och då togo pojkar till bens ända till nästa gathörn. Men så fort de kommit där förbi, togo de hvarandra under armen, som om ingenting händt, och låtsade, som om de inte hade brådtom det allra ringaste.

De tre pojkar hette Gustaf, Axel och Karl. Gustaf var den äldsta, han var hela två år äldre än de båda andra. Och därför var han anförare. Axel var annars den värsta tjufpojken. Men han förstod sig alltid på att kila undan i tid.

»Säg de oss?» sade Axel, när de hade gått en stund.

»Intel!» svarade Gustaf.

»Se här!» sade Karl och stannade. »Titta bara!»

Det var ett annat fönster, som också låg nere vid gatan. Där satt en gammal gumma och läste i en bok. Det syntes så tydligt, hur hon lutade sig fram öfver bordet. Man såg banden, som hängde ned från hennes mössa, och fingret, som hon pekade med. Och där gnisslade de med korkarna, så att gumman flög högt i vädret och började ropa på någon, som satt i ett annat rum. Och så gingo de vidare. De sågo flickor och pojkar, gamla herrar och unga fruar, gummor och pigor, två skolmagistrar och en bagaregesäll. Allesammans syntes de mot gardinerna och gjorde skuggspel utåt gatan. Pojkar

smögo sig fram till fönsterna, tittade på figurerna, som rörde sig upp och ned på gardinen. När det inte var roligt längre, gnodde de med korkarna på rutan. Och när de det hade gjort, gnodde de med benen, så länge de orkade. Och efter det var mörkt och gathörnen ej långt från hvarandra, så kommo de undan och sluppo smörj. Men att det fans folk, som ville ge dem af den varan, det hörde de litet hvarstans bakom sig i mörkret, och de sprungo som råttor. För de visste nog att det hade de ärligt förtjänt.

Och till sist kom de ner i en mörk gränd, och där stannade de. Ty från en hel våning, som låg aldeles utmed gatan, lyste det ljus ur hvartenda fönster. Inifrån hördes musik, och på gardinerna syntes som fladdrande skuggor, hvilka flögo förbi.

»Hvad är det för nå'nting?» sa' Karl och gick fram med korken i högsta hugg.

»Akta dig!» sa' Axel. »Där är dansskola.»

»Hvad gör det då?»

»De kan få tag i oss.»

»Ja. Och så fins det garfvare här i gård'n.»

»Är det farligt då?»

»Ja visst. Gesällerna springer så rasande.»

Men ju längre de stodo där, desto mera frestande blef det. På pianot därinne spelades en polka, och skuggorna på gardinen skuttade upp och ner. De svängde omkring och skuttade baklänges. De bredde

ut sig på gardinerna, till dess att de nådde ända i taket. Så kom det nya igen. Och när pojkarna gingo närmare och tittade in genom springorna mellan gardinerna och fönstren, så kände de igen både pojkar och flickor.

Herre Gud, om de bara tordes! Tänk, när allesammans stannade därinne, och flickorna skrek! Tänk, att få se dem springa om hvarandra som yra höns och inte veta, hvad det var, och så få kila ifrån alltsammans och i morgon få höra, hur det varit på dansskolan!

Det var alldeles för frestande. Men det var farligt. Och det skulle göras fint.

»Ställ er där borta», sade Gustaf, som var äldst. »Jag ska' gnissla för dem, kosta hvad det vill.»

Och så spottade han på korken och gjorde sig i ordning, medan de andra stälde sig på språng.

Men nu är det så, att när man ska' gnissla på rutor med en kork, så ska' man hålla sig i hörnen eller vid sidorna. Ty eljest kan rutan gå sönder. Det hade de nu hela tiden gjort, och därför hade ingen olycka skett. Men jag tror, att Gustaf den här gången var alldeles för ifrig, eller också var han rädd för smörj. Ty han drog till ett tag midt öfver hela rutan. Och då hände det något. Kratsch! sa' det. Rutan gick i tusen bitar, och Gustaf körde hela armen rätt in i danssalongen.

Pojkarna hade nog väntat sig, att det skulle bli

väsen därinne. Men det blef värre, än de nå'nsin hade kunnat tänka sig. Flickorna skreko, herrarna skreko, de dansande stannade af, och det blef ett sådant spring i dörrar, så att pojkarna tordes inte stanna där längre. Utan Gustaf, Axel och Karl allesammans lade de benen på ryggen och sprungo som harar. Just som de skulle vika om hörnet, föll Gustaf framstupa och slog sönder hela handen mot trottoarkanten. Men det brydde sig ingen om.

»Spring!» skrek Axel. »Spring så mycket ni orkar.»

Och det gjorde de också. Ty efter sig hörde de en gumma, som ropade:

»Jag såg dem, när de svängde om knuten. De var tre stycken, de rackrarna.»

Nu kände pojkarna alla vrår i sta'n. De hade lekt kurra gömma på gårdarna och visste, hvar man kunde komma igenom. Allt hvad tygen höllo sprungo de, tills de kommo till en gård, som hade en bakport, som ledde ut till en annan gata. Där sprungo de igenom, och sedan slunko de in på en annan gård. Där klättrade de öfver ett plank, och sedan kröpo de igenom ett gammalt trasigt staket, där de visste, hvar hålet fans. Se'n kommo de in på en gård där det bodde en kamrat, och därifrån vågade de ändtligen gå ut på gatan. Ty nu voro de så långt borta, så att ingen kunde nå dem.

Här började de att plåstra om Gustafs hand med vatten och näsdukar. Och när det var gjordt, sade Axel:

»Men tänk, om nå'n får tag i, att det var vi?»

»Ja, tänk det!»

Och så tog de hvarandra i hand alla tre på, att aldrig tala om för någon människa, hvem som hade korkat på rutan i Garfwaregränd. Och det löftet har vi, så vidt jag vet, hållit allesammans ända till denna dag.

Och det säger jag er, pojkar, att om ni talar om, att det var jag, så blir ni olyckliga. Och ändå värre blir det, om ni själfva nå'nsin går och korkar på rutorna. För då ångrar jag, att jag berättat en så rolig historia.»

* * *

Olle och Svante hade setat mycket fundersamma under hela denna historia. Men när den var slut, sade Svante:

»Det var ju om pappa själf.»

»Förstod du inte det hela tiden?» sade Olle.

»Nej, inte förrän på slutet», tyckte Svante.

Olle såg försmädlig ut. Men Svante tyckte ändå, det var underligt, att hans pappa hade varit rädd för sin pappa aldeles som Svante själf var för sin. Och han undrade, om han någonsin skulle få en pojke, som också var rädd för honom.

Men Olle och Svante korkade aldrig på några rutor. Ty de voro duktiga pojkar, och duktiga pojkar gå inte och apa efter andras skälmstycken. Ty de ha mer än nog af, hvad de själfva kunna hitta på.

Olles äfventyr.

u ska' jag berätta om ett riktigt äfventyr, som Olle råkade ut för.

Olle var en duktig pojke, som ni nog ha märkt, han kunde både simma och ro, och det var han egentligen inte så litet stolt öfver. Nu var händelsen den, att pappa en dag inte hade tid själf, och så bad han Olle fara efter posten.

Olle blef mycket belåten. Ty när han skulle fara efter posten, så var han tvungen att ro, och han tyckte det var stil att ro bort ensam och uträtta ett ärende.

Olle lånade båten, som låg vid deras egen brygga, och gaf sig i väg.

Nu var händelsen den, att just som Olle rodde öfver, så började dimman att stiga ifrån hafvet. Pappa hade inte sett, att dimman steg, och ingen annan hade tänkt på det håller. När Olle for öfver sundet, så såg han nog dimman. Den stod som en tjock, mörk vägg, stängande utsigten mot hela segelleden ut till hafs. Öfver de små öarna, öfver uddarna, som stucko ut i sjön, flögo lätta tappar af dimma. De

sågo ut som djur eller människor, hvilka sprungo kapp öfver vattnet, snärjde in sina stora kroppar i skogen och gingo sönder, när de stötte samman med de gråa bärgen. Och allt närmare kom dimman. Nyss hade det sett ut, som om den varit långt, långt borta. Men när Olle lade i land, hade den kommit så nära, att de stora molnen flögo som täta bollar förbi honom ute på sjön, och af stugan, där de bodde, stack bara taket upp genom en sky, hvilken såg ut, som om den stigit upp ur själfva marken.

Olle stod och tittade på detta. Han gick upp efter posten och kom tillbaka igen. Men när han kom tillbaka, blef han fundersam. Ty nu hade hela sundet grott igen af dimma. Solen var borta, landet var borta, hvart han vände sig, syntes endast en tjock, grå vägg af tät dimma, som blef tätare och tätare med hvarje minut, och Olle såg ingenting annat än ett stycke af vattnet, som skymtade rundt omkring båten, och den fläck af marken, på hvilken han själf stod.

Nu hade Olle hört talas om, att man kunde ro vilse i dimman. Ty när dimman stänger utsigten, då ror man och ror. Framåt går det, men lika långt kommer man för det. Man ser inga stränder, bara tjock dimma rundt omkring. Då ror man till sist åt alldeles galet håll, och så kan man sitta och ro i timmar, aldrig komma fram, utan ibland vara ute hela natten.

Det hade Olle hört, och det hade Söderman berättat för honom. Men Olle trodde, att om han först tog sigte på det land, där han var, skulle han nog kunna ro rätt fram så länge, till dess att det andra landet började synas. Posten hade han inlagd i ett papper, som var ombundet med ett snöre, och han lade det ordentligt och säkert under toften i förn. Sedan steg Olle i båten och rodde försigtigt från land.

I början såg han landet, som han rodde ifrån. Det blef allt mera och mera otydligt. Till sist såg han bara en flaggstång, som stack upp ur dimman. Men till sist försvann den också, och nu såg Olle ingenting. Då vände han sig om och såg framåt sjön, ty han trodde, att det andra landet skulle börja att skymta fram. Men han såg ingenting där heller, och då blef Olle litet kuslig till mods. Men han tänkte, att det var inte så farligt. Bara han rodde rätt fram och inte tog af hvarken till höger eller till venster, så måste han till sist komma i land. Och då skulle han alltid reda sig.

Altså tog Olle återigen till årorna och rodde vidare. Han såg ingenting annat än dimma och ett litet stycke vatten rundt omkring båten. Alldeles tyst var det. Olle hörde bara vattnet som plaskade mot båten, och ett underligt sus, som han trodde kom ifrån dimman. Så såg han på långt håll någonting resa sig upp ur vattnet. Olle trodde först, att det var träd, och det klack till i honom. Ty då visste

han, att han skulle vara i land. Men när han såg närmare efter, märkte han, att det var en stor skonare med två master, som långsamt gled fram genom dimman. Han försökte ropa, men ingen hörde honom, och om en liten stund var skonaren borta igen.

Olle rodde vidare. Han tyckte, att han hade rott länge. Men ännu såg han inte något land, och han började tro, att han rott vilse. Då hörde han genom dimman ett ljud, som kom honom att lägga upp årorna och lyssna. Det lät som ett underligt tjutande, som om en tjur råmat i dödskamp, eller som om vinden tjutit i en oerhörd skorstenspipa. Det lät förfärligt hemskt, och Olle kunde inte begripa, hvad det var. Ljudet upprepades med korta mellanrum, och det kom ständigt närmare. Till sist hörde Olle stönandet af en ångmaskin, och strax bredvid båten såg han skrofvat af en stor ångbåt, som gick alldeles tätt förbi hans lilla båt.

Olle förstod, att han måste akta sig, och nu var det minsann inte roligt att gunga i svallvågorna. Han hade rott så nära intill ångaren, att de första svallvågorna slog rätt in i båten. Olle kände, att han blef rädd. Men han visste också, att här gälde framför allt: att icke tappa modet. Han satt stilla i båten, medan svallvågorna varade, och när de upphört, rodde han vidare.

Olle rodde både länge och väl. Men ännu såg han inte annat än dimman, som växte omkring honom, och

ett litet stycke vatten rundt omkring båten. Det enda, han tyckte var underligt, var, att vågorna började bli så stora. Han tyckte, det var underligt, att det kunde blåsa så mycket hårdare, när han inte kände någon vind. Och snart blefvo vågorna så stora, att han inte kunde ro emot dem. Därför lät han till sist båten glida med vågorna.

Men nu hade Olle rott så länge, att han började bli trött. Och då blef han ängslig. Han grät inte, ty han var så stor, att han förstod, att om han började gråta, så kunde han inte reda sig längre. Då skulle båten gå, hvart den ville, och det dög inte. Därför sväljde Olle tårarna, och högg tag i årorna. Men ro orkade han inte längre, utan båten dref vidare med vågorna i dimman.

Olle förstod nu, att han kommit vilse. Han tänkte på mamma, pappa och lille bror, och han undrade, om de voro mycket ängsliga. Han ångrade, att han inte stannat kvar, där han var, och bedt någon följa sig hem. Och så kom han igen att tänka på mamma, Han torkade bort ett par tårar, som ville tränga sig fram, och rodde vidare. Men nu var han rädd. Han var ensam, förstod inte alls, hvar han var, och oupphörligt gick båten fram genom bara dimma.

Då såg han för sig en strand, som steg upp genom dimman. Han var nästan aldeles intill land, och när han kände, hur båten skrapade emot stenarna, såg han, att det låg en stuga längre bort i dimman.

Olle hade först trott, att han var hemma. Men så märkte han, att han inte kände igen sig.

I alla fall så band han fast linan på båten ordentligt kring en stor sten, tog breffen försiktigtvis med sig och gick upp till stugan.

Ingen människa syntes till. Men Olle gick in genom dörren, som var öppen, och frågade, som han hört pappa göra, om det var någon hemma. Borta i sängen var det en röst, som svarade, och en gammal gubbe kom fram.

Olle trodde knappt sina ögon. Det var Jan Erik, gubben, som hade velat skjuta Pudel, och som Olle och Svante hade skrämt, så att han sprang i sjön.

Olle blef rysligt rädd. Han visste inte, hvad han skulle säga. Men gubben kände igen honom och sade:

»Jag menar, det är Olle. Hur har han kommit hit?»

Olle berättade, huru alt hade gått till, men inom sig undrade han, om Jan Erik visste, hvem som hade satt dockgubben på bron åt honom. Och så undrade han, om Jan Erik var full.

Men gubben visste tydligen ingenting om dockgubben, och inte heller var han full. Han såg riktigt vänlig och snäll ut, tyckte Olle, och han kunde inte begripa, att det var han, som hade velat skjuta »Pudel».

»Han har allt gjort en lång resa!» tyckte gubben

»Hvad är klockan?» frågade Olle.

»Å, hon är allt öfver tio», menade gubben.

Och så förklarade han för Olle, hur allt hade gått till. Olle hade rott vilse i dimman, kommit ut på fjärden, och nu hade vågorna drifvit honom mer än en mil ut till hafs.

»En lycka var det, att han kom i dag», sade gubben. »Ty nu har jag legat här och fiskat, och i morgon skulle jag fara igen.»

Det kunde inte bli tal om att fara hem den natten. Ty dimman var för tjock, och ingen kunde åtaga sig att hitta vägen. Därför fick Olle ligga, påklädd som han var, kvar hos gubben. Han fick strömming och bröd till kvällen, och han var så trött, att han genast somnade på golfvet, där gubben bäddat åt honom.

Tidigt på morgonen rodde Jan Erik Olle hem. När de då hade blifvit riktigt goda vänner, tyckte Olle, att han ville vara uppriktig mot Jan Erik, och därför talade han om, att det var han, som satt dockgubben på bron, för att han trodde, att Jan Erik ville skjuta »Pudel».

Och Jan Erik blef inte ond. Han bara såg illmarig ut och yttrade:

»Jaså, är han en så'n fuling. Då kunde han gärna ha blifvit, där han var.»

Ute på sjön, menade Jan Erik. Och det förstod också Olle.

Men när han nu kom hemåt, så blef han allvar-

sam. Och när han gick in hemma, visste han ingenting, hvarken hvad han skulle säga eller tänka.

Där hade ingen varit i säng, och pappa hade hela natten varit ute med lotsarna och rott utmed alla stränder. När nu Olle kom, var det ingen som sade något, och Olle blef alldeles häpen, när han såg, att allesammans stodo kring honom och gräto, medan han själf gick ur famn i famn. Det underligaste tyckte Olle nästan var, när han såg att Svante grät. Svante var så lycklig, att han ville ge Olle sin pilbåge.

Olle visste inte hvad han skulle säga. Därför gaf han pappa posten, som han hade gömt. Och så sade han, att de skulle tacka Jan Erik, som rott honom hem.

Det gjorde också alla. Och Olle såg, att pappa gaf honom en sedel.

Svantes födelsedag.

u var det nära hösten, men ännu fans det några vackra dagar kvar, och den vackraste af dem alla blef Svantes födelsedag. Och det var riktigt väl, att den dagen blef vacker. Ty alldeles som man om julen brukar dansa »julen ut» på »tjugonda' Knut», så plägade sommaren lekas ut på Svantes födelsedag, hvilken kom i sista dagarna af augusti. Den dagen var en riktig liten julafton för Svante, och han gick också och väntade på den under flere veckor.

Pappa och mamma voro alltid en smula oroliga, om det skulle bli vackert väder den dagen. Men det var inte Svante. Han tyckte, att det måste vara vackert väder på hans födelsedag, och när det blef vackert väder på den dagen, så blef det därför bara, hvad Svante hela tiden hade tyckt, att det borde bli.

Den dagen klädde sig Svante inte så söligt, som han annars brukade. Till och med de svåra strumporna, som voro så långa och alltid ville komma snedt på foten, gingo denna morgon märkvärdigt lätt och ledigt

på, och Svante var färdig i god tid, långt innan det var tal om att äta frukost.

Hela tiden gick han omkring och kände sig mystisk och högtidlig. När han fick se pappa, plirade han så hemlighetsfullt med ögonen, att pappa måste se lika hemlighetsfull ut tillbaka, skaka på hufvudet och säga:

»Inte är det din födelsedag i dag. Det är i morgon.»

Men Svante lät sig inte förskräckas. Ty den kvickheten hade han hört förr.

»Joho», sade Svante. »Det är det.»

Svante gick och tänkte på, hvad han möjligtvis skulle kunna få på sin födelsedag, och han gjorde ett försök att få veta det af Olle. Olle var emellertid icke böjd att vara meddelsam på denna punkt, utan gjorde narr af Svante, för att han var så frågvis. Men Olle visste det. Han visste, att pappa hade beställt en båt åt Svante af Söderman, och i flere dagar hade Olle i hemlighet varit inne i båthuset hos Söderman och sett, hur gubben arbetade. De hade talats vid om båten och kommit öfverens om, att det skulle bli en kappseglingskutter med två master och många segel. Det visste Olle, och han tyckte, det var rätt, att Svante också fick en riktigt fin båt.

Svante fick inte nys om den saken, och allra minst var Olle den, som talade om något. Därför gick Svante hela morgonen i ett tillstånd af oerhörd

spänning, och han trodde, att dörren, som var stängd in till rummet, där mamma gjorde hans bord i ordning, aldrig skulle öppnas. Han frågade, om mamma var klädd, om pappa kommit ner, hvad klockan var, och om de inte skulle äta frukost snart. Han frågade så mycket och var så listig, för att ingen skulle säga, att han var otålig. Till sist gick han ut på backen. Där stod han med sin pilbåge och såg allvarsam ut, och han höll på i mer än en half timme och sköt pilen rätt upp i luften.

Men till sist slog ändå den väntade timmen. Mamma kom ut på backen och ropade, att nu var det färdigt. Pappa stod redan där inne och väntade, Olle kom springande nedifrån stranden, och flickorna kommo in från köket för att se på. Alla stodo de och väntade på Svante, och Svante klef in genom dören så högtidligt, som om han gått i marsch på teatern.

Men han stannade redan nere vid dörren af bara häpnad, och ju mera han tittade, desto mera häpen blef han. Midt på bordet, som hade en stor, hvit duk, hvilken var klädd med blommor, och där en hel mängd små paket lågo rundt omkring, stod med fina, hvita segel, tackling, höga master och smäckra rår en stor segelbåt. Den var målad grön och hvit, och den var så vacker, att Svante inte kunde få fram ett ord. Han tog upp alla de andra paketen. Han fick karameller och en piska, boll, järnvägståg och en ask

med soldater, två stycken nya slidknifvar och en hammare. Han fick mammas porträtt och en hel korg med körsbär. Alla paketen tog han upp, och han gick omkring och tackade allesammans. Men hela tiden såg han bara sin stora, nya båt, och han kunde inte taga sina ögon ifrån den. När allt var slut, stannade han vid bordet och började fingra på båten. Han kunde nästan inte tro, att den var hans, eller att det hela var sanning, och när han stått där länge, sade han:

»Min båt är mycket vackrare än Olles.»

Det var det högsta, Svante kunde tänka sig på denna jord. Men när han hade sagt det, blef han rädd, att Olle kanske skulle bli ledsen, och det ville han inte, efter han själf var så glad. Därför sade han efteråt:

»Men Olle ska' få låna den.»

Svante förstod inte, hvad alla människor skrattade åt. Han mindes nog, att han inte fick låna Olles, men det tyckte Svante var något helt annat. Ty Olle hade aldrig sönder sina saker, och då gjorde det ju ingenting.

Nu hade pappa lofvat, att den här dagen skulle hela familjen få fara ut och segla. Och därför hade pappa skaffat en stor segelbåt, som låg med upphissade segel nere vid bryggan och väntade. Detta hade Svante hela tiden varit mycket glad öfver. Men han blef liksom litet snopen, när han fick höra, att han

inte skulle få taga med sin nya båt. Nog förstod han, att båten kunde gå sönder, om den finge vara med på en sådan färd. Men han hade aldrig tänkt sig, att han skulle skiljas från båten på sin födelsedag.

Det blef emellertid en härlig dag, och det var det härligaste, pojkarna visste, när de fingo fara ut och segla. Då följde hela familjen med, och båten stoppades full med matsäckskorgar, filter och sjalar. Vid rodret satt pappa själf och hade en styrmansmössa på hufvudet, och när det var riktigt väl, fingo pojkarna hjälpa honom att styra. Mamma låg i förn och tittade rätt upp i himmelen, och när de inte hjälpte till att styra, så hade pojkarna sina egna nöjen.

Ibland hade de med sig någon stor plankbåt, som de inte voro rädda om, och då läto de den släpa utmed båtens sida. Men ibland tyckte pappa, att sådant skräp och släp var i vägen, när han ville vända, och då fingo pojkarna vackert taga in sina dyrbarheter och ställa dem i båten.

Då lutade de sig öfver båtens reling och tittade ned i vågorna, som båten skar igenom i ilande fart. Dunk, dunk och plask, plask lät det, när den stora båten reste sig på vågorna och klöf deras toppar, som i hvitt skum porlade utmed båda sidorna på båten. När man låg och såg ned i vattnet, upptäckte man många rara saker. Skummet sprutade rätt upp i ansigtet, glittrade och lyste i alla möjliga färger. Det steg och föll. Än gick det så högt upp, att det nästan

snuddade vid båtens reling, än sjönk det längre ned, lämnande en hel rand på sidan af båten alldeles torr. Och så roligt som vattnet porlade utmed båtens sidor. Det skvalpade och bubblade, porlade och sjöng. Aldrig blef man trött att se ned i detta vatten, som ständigt ilade förbi, ständigt var lika nytt och spännande. Det var som att höra på sagor och sång, och Olle och Svante utbytte förnumstiga ord och tankar, när de följde denna vågornas lilla lek utmed båtens sidor.

Och allra roligast var det, när båten lade sig på sida, och det gick framåt med en fart, så att det bubblade bak i aktern af båten och fräste i förn. Slog så en våg in, då skreko Olle och Svante i himmelens sky. Men de voro naturligtvis inte rädda. De skreko af bara glädje. Våta blefvo de. Men mest våta blefvo de, när de sutto i förn. Och därför ville de hållre sitta där än någonstans annars. Inte en gång att få styra båten var så roligt, som när vågen slog plask emot ryggen. Och annars visste inte Olle något roligare än att få styra. Svante tyckte nog också, att det var roligt. Men honom gjorde det ändå nästan detsamma. Ty hur han bar sig åt, så fick han aldrig båten att gå, som han ville. Han var beständt för liten, och det visste han.

I dag gälde resan en liten ö, som låg midt inne i skärgården. På den ön fans en stor byggnad, och ön var full af träd. Pappa och mamma kände folket, som bodde där, och de sade, att de hade bott där

förr, innan ännu ens Olle var född, medan de båda voro unga. Det tyckte Svante lät underligt. Men han tänkte icke mycket därpå. Han visste, att det var till hans ära, som de foro dit, därför att det var hans födelsedag. Och Svante tyckte, att det märkvärdigaste var, att här behöfde de inte ligga och äta på marken kring ett fotogenkök, utan här fingo de låna ett bord.

Det sattes ut på en grön plan och blef ordentligt dukadt. Pappa tog sitt glas och drack högtidligt Svantes skål. Allesammans skålade med Svante, och han blef firad hela dagen. På eftermiddagen, när pappa rodde drag, fick Svante hålla i draget, och han fick upp en liten gädda, som var mindre än en stor aborre. Och det var den enda gädda, som någon fick på det fisket. Men det blef ett stolt ögonblick för Svante. Och han bar den själf i båten, när de skulle fara hem.

Hemåt gick det med fart, ty hem hade de medvind. Men knappt kom Svante i land, så sprang han ifrån de andra. Han sprang rätt upp för backen och in i byggningen. Ty nog hade han haft roligt hela dagen. Alla hade varit så snälla emot honom, och allt hvad han ville, hade han fått. Men inte ens gäddan hade gjort honom samma nöje, som eljest skulle hafva varit fallet. Ty Svante tänkte bara på en enda sak hela dagen.

Han tänkte på, att han hade en båt, och att den båten stod hemma och liksom väntade på honom.

Svante måste hem för att få se den, och han tyckte, att han skulle ha haft ändå roligare, om han fått vara hemma och se den segla i sjön.

Men nu var det inte tid med det. Ty nu skulle de äta kväll. Och när det var gjordt, skulle pappa tända fyrverkeri. Rundt omkring i trädgården brunno kulörta lyktor. Men eljest var det alldeles mörkt. Och i mörkret på trappan stod pappa. Han höll en pappask i hand, och ur den tog han fram de underligaste maskiner. Det var stjärnrägn, som sprakade och gnistrade, små raketer, som sprungit i luften med en smäll och föllo ned som runda klara eldkulor, eldar, som lyste med rött och grönt sken, solar, som snurrade rundt och sprutade gnistor omkring sig. Det var ett helt fyrverkeri, och allt det var gjordt till Svantes ära. Det stod många utanför staketet och tittade på, och Svante var mycket lycklig.

Men när mamma och pappa på kvällen kommo in för att säga Svante godnatt, då stod båten midt emot honom på byrån, och Svante låg och tittade på den.

»Tror pappa, att jag får segla med den i sjön i morgon?» sade Svante.

Jo, det trodde pappa. Men mamma frågade:

»Har du inte haft roligt i dag?»

»Jo-o», sade Svante.

»Var det inte roligt att vara ute och segla?» sade mamma.

»Jo-o», svarade Svante.

»Var inte pappa snäll, som hade skaffat dig fyrverkeri i kväll?» frågade mamma.

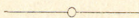
»Jo-o», sade Svante igen.

Men han lät ändå liksom litet besynnerlig.

»Nå, hvad är det då?» sade mamma.

»Jo», sade Svante. »Jag har inte fått se båten segla.»

Och så somnade han in och tänkte på, att det bästa hade han kvar i morgon.

Olle och Svante resa hem.

å gick sommaren, och nu var det höst. Kvällarna blefvo kalla, rönnbären lyste mörkröda genom bladen, och en vacker dag, när septembersolen gnistrade öfver den blåa fjärden, sprungo Svante och Olle upp och ned för backen för att packa och göra i ordning till resan.

Mamma hade hållit på och packat i flere dagar, flickorna hade hjälpt henne, och pappa hade gått omkring och sett husvill ut ifrån morgon till kväll. Sista dagen hade han packat litet förstås, men det var inte mycket. Och nu kom turen till Olle och Svante.

Olle tog reda på sitt metspö och tog af refven. Den nystade han opp ordentligt och sedan gaf han den åt pappa att gömma. Sedan tog han fram sina segelbåtar, och nu blef det frågan om, hvilka båtar han skulle kasta bort, och hvilka som skulle tagas med in till staden. Först var det några gamla barkbåtar. Dem kastade Olle utan vidare ut på gården. Sedan kom turen till plankbåtarna. Och när Olle hade synat dem en stund, så gick han till pappa.

»Är du tokig?» sade pappa. »Tror du, att vi ska' ha med oss ett helt vedlass?»

Och dervid blef det. Olle skänkte bort sina plankbåtar till några pojkar, han hade lekt med under sommaren, och så gick han och tittade på de båtar, han hade kvar.

Först var det den stora märkvärdiga båten, som hade seglat till hafs, och så var det en liten båt, som Söderman hade gjort. Den var målad grön och vit som Svantes och alldeles lik lotsarnas prickbåt. Dem synade nu Olle noga och såg, att de voro hela. Sedan stälde han dem i solen, så att seglen skulle få torka, och sedan gick han till mamma för att få adresslappar.

Mamma skrattade åt Olle och sade, att det inte behöfdes.

»Behöfs det inte?» sade Olle. »Då kan de ju komma bort på ångbåten.»

Så fick Olle sina adresslappar, och dem satte han fast på båtarna.

Sedan band han ihop pilbågen och skottkärran med snören och satte adresslappar på dem. Och sedan var Olle klar. Ty de andra leksakerna hade mamma lagt in i kappsäcken.

Svante han hade bara en knif, som pappa gömt, och som han inte fick ha. Och så hade han sin nya segelkutter. Alt annat hade han slagit sönder, utom bollen, som han bytt bort för två äpplen. Men segel-

kuttern hade han kvar, ty den hade han aldrig fått ha' annat än när någon stor var med honom.

När nu Svante såg, att Olle skulle ha adresslappar på sina saker, så gick Svante till mamma och bad, att han också skulle få en adresslapp.

»Hvarför ska' Olle få och inte jag?» sade Svante.

Och när han så hade fått en adresslapp, så bad han, att mamma skulle skriva Svante på lappen.

Mamma skref *Svante, Stockholm* med stora bokstäfver på adresslappen, och då var Svante nöjd.

När de så hade packat, gingo gossarna ned till bryggan och satte sig hos Söderman. De sutto på hvar sin sida om honom och sågo på, hur han rörde ihop färg. Ty Söderman skulle måla Svantes båt en gång till, innan han for, på de ställen, där Svante inte hade kunnat låta bli att peta bort färgen. Det gjorde han också, under tiden berättade han för pojarna om resan till Brasilien, vattenpelaren, som gick upp till himmelen, och huru sjöormen miste skallran. Och till sist tog han sig en stadig mullbänk.

»Så var det med den saken!» sade Söderman.

Nästa morgon fördes alla sakerna ned på bryggan. Solen lyste, så att fjärdar och skär blänkte, och det var riktigt sorgligt att tänka på, att de nu skulle fara in till staden. Men gossarna voro inte ledsna ändå. Ty de skulle få fara på ångbåt, och så skulle de visa sina fina båtar för både Torsten, Åke och Bengt och alla andra pojkar.

»Jag ska' fråga Torsten, hvad han tror, att min båt kostar», sade Svante. »Tror inte pappa, att han säger fem kronor?»

»Jo», menade pappa. »Det kan nog hända.»

»Då svarar jag, att han kostar tre», sade Svante.

Och han skrattade så nöjd, som om han själf hade betalt pengarna.

På bryggan stodo pojkarna och väntade. Pudel var med i ett koppel, fåglarna voro med, sköldpaddan var med — ty Svante hade också en sköldpadda, och den hette »Lunkan» — och den enda, som stannade kvar, var kisse, som mamma gifvit bort till en gumma. Olle och Svante hade sagt adjö åt kisse. Och Svante var riktigt rörd. Men kisse såg lika glad ut för det och låg i solskenet på trappan och spann.

Och så var det förstås hönan, som Svante gaf mask åt, innan han sade adjö.

Men annars voro allesammans med, och gossarna hade sina bästa kläder på sig och sina sista snygga skor. Olle höll sin stora segelbåt i famn, och pappa bar Svantes. Ty Svante fick inte bära den själf. I stället fick han leda Pudel i kopplet.

Olle höll dessutom en stor blomsterkvast i den ena handen. Den hade han fått af gumman, som de bott hos. Och Svante hade blommor både fram och bak. Två stora blomsterkvastar hade han, en i hvar-dera handen, på rocken hade han hela guirlander med blommor och om halsen en stor krans. Ty Svante

var god vän med alla gubbar och gummor på hela trakten. Pappa skrattade, när han fick se honom, och sade, att Svante såg ut som en fastlagsoxe.

Men nu var alting färdigt. Båtarna och fågelburen stodo nere i en hytt. På däck stodo pappa, mamma, flickorna, Olle, Svante och Pudel, och så lade ångbåten från land.

En hel vit sky af näsdukar viftade ifrån bryggan, Olle och Svante svängde sina mössor, Pudel sprang upp på bänken, lade tassarna på räcket och gaf skall. Ty han ville också vara med. Och just som båten lade ut, hälsade lotsen hemma med flaggan. Tre gånger hissade han den ned och tre gånger upp. »Framåt» ropade kaptenen, och framåt gick det. Men längst i aktern på ångbåten stodo Olle och Svante och viftade mot den röda stugan med det hvita tältet, som solen lyste på, ända till dess båten vek omkring udden, och hela byn försvann.

»Jaha», sade pappa. »Så var det slut med den sommaren».

Så klappade han mamma, och hon fick tårar i ögonen för en liten stund. Och så frågade han pojarna:

»Har ni haft roligt i sommar?»

Pojkarna bara nickade. De tänkte på båtarna och bryggorna, Söderman och den stora fjärden, där det blåste så bra, på badning och segling och på hela sommaren, som låg bakom dem.

Pappa satte sig ned bredvid Olle och lade armen om hans axel.

»Ja, nu är det slut», sade han. »Och i höst skall du börja i skolan.»

Olle såg fundersam ut, och hans ögon blefvo stora.

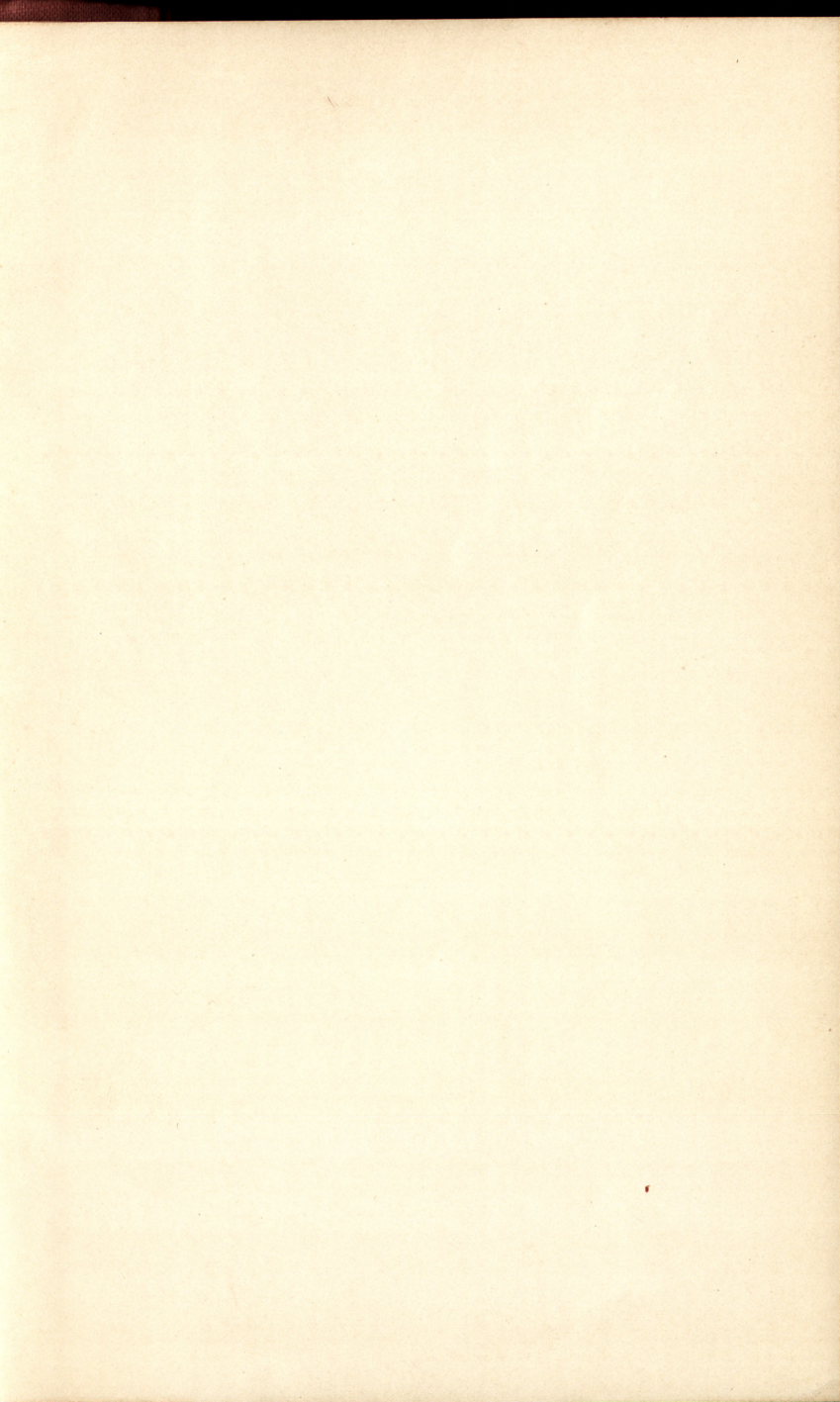
»Ja, men jag slipper», sade Svante.

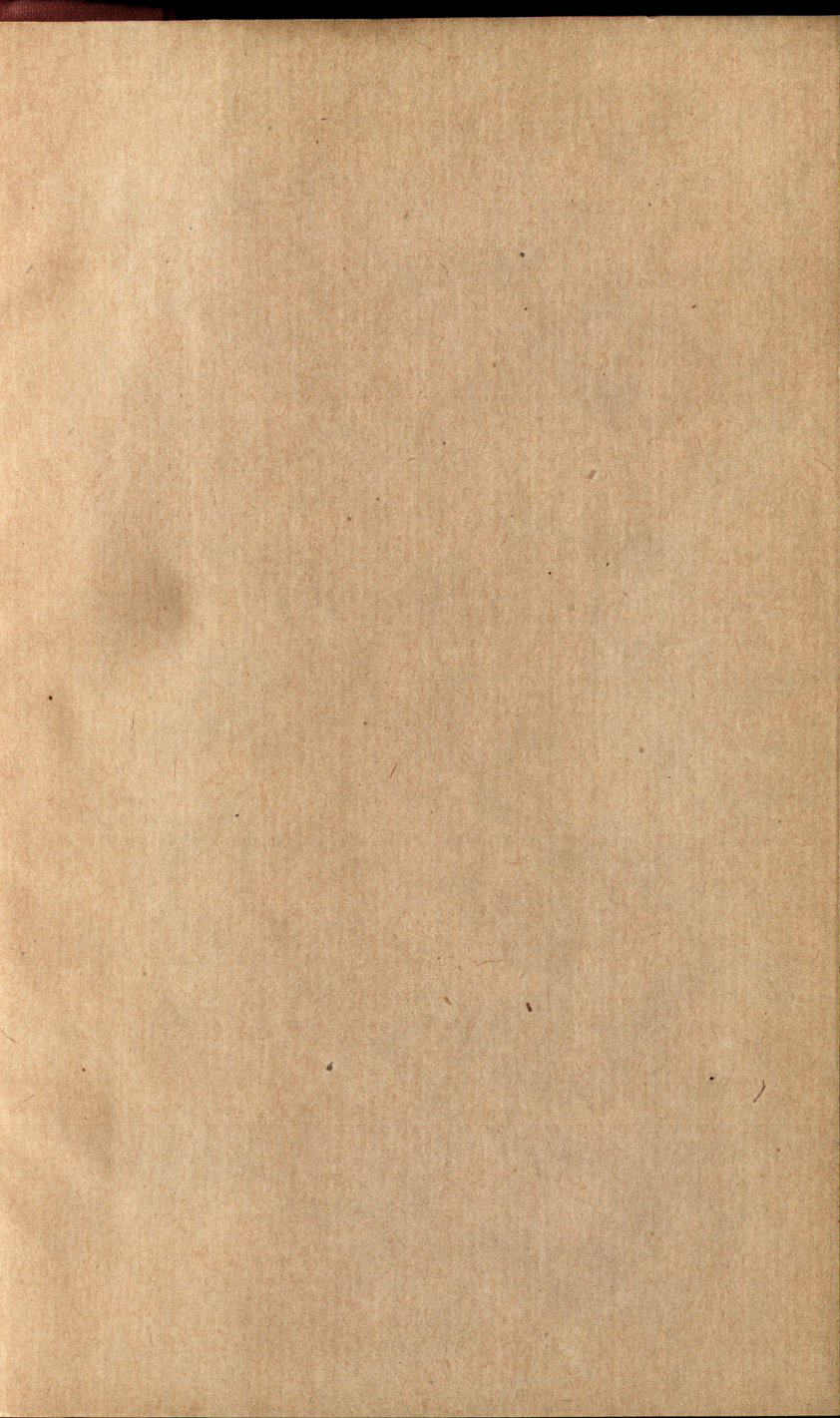
Då brast pappa i skratt, och då såg Svante ledsen ut. Ty det gjorde han alltid, när han trodde, att någon skrattade åt honom. Men mamma tröstade honom och sade:

»Det kommer nog din tid, lilla Svante.»

Då var Svante nöjd, för att hans tid skulle komma. Och hela tiden hade pojkarna roligt på ångbåten, som gick fram i det blåa vattnet genom den vackra skärgården och lade till långt upp i strömmen, midt emot Grand Hotel.

Där kretsade fiskmåsarna öfver vattnet, som om de följt Olle och Svante hela vägen.

UPPSALA UNIVERSITETSBIBLIOTEK

16000

002892447